

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

Se vor elibera permise speciale

Delegatia Economica a guvernului a hota-
rat ca Ministerul Economiei Nationale si Minis-
terul de Finante sa ia masuri imediate pentru
eliberarea de indata din vami a urmatoarelor
materii prime si produse fabricate indispensa-
bile economiei nationale:

bumbac brut,
fire de bumbac,
lană brută,
fire de lană,
piei brute,
extracte tanante,
cauciuc,
materii colorante,
cupru,
zinc,
cositor,
zagle,
fontă,
oteluri speciale,
coacs metalurgic,
produse farmaceutice,
aparate chirurgicale,
precum si marfurile destinate fabricilor
care lucreaza pentru apararea nationala, ce se
gasesc azi in vami, antrepozite de Stat sau par-
ticulare.

In acest scop Ministerul Economiei Natio-
nale este insarcinat sa elibereze destinatarilor
acestor marfuri permise speciale in contul drep-
turilor de import viitoare, valabile fara viza de
transfer a Bancii Nationale, plata importului
acestor marfuri urmand a fi hotarata in viitor.

Permisele de import privind marfurile de
mai sus, neacordate de Directia Reglementarii
Importului din cauza lipsei de transfer, vor fi
eliberate deasemeni.

Toate marfurile ce vor sosi in vami aparti-
nand categoriilor mai sus specificate, vor trebui
avizate de indata destinatarilor, urmand a fi
supuse aceleiasi proceduri.

Végrehajtás esetén a szövetkezetek követelése megelőzi a magánköveteléseket

Az aradi szövetkezetekhez 80716—1939. szám
 alatt a Nemzeti Szövetkezeti Intézet nagyfontossá-
 gu leirat érkezett, amely a szövetkezeti törvény
 végrehajtásával, illetve a szövetkezetek által élve-
 zett különböző kedvezményekkel kapcsolatban fel-
 merült több kérdést tisztázza. Eszerint a szövetke-
 zetek által indított perek 50 ezer lei értékig mente-
 sek az okmánybélyeg, repülőbélyeg és igazságügyi
 bélyeg lerovása alól, függetlenül attól, hogy a pe-
 relt személyek vagy intézmények tagjai-e szövetke-
 zeteknek, vagy sem. A központi bélyegbizottság egy
 régebbi határozata értelmében a telekkönyvi ható-
 ság által kibocsátásra kerülő zálogtörlesztési engedély,
 valamint az erre vonatkozó kérvény bélyegköteles.
 A Nemzeti Szövetkezeti Intézet most érkezett le-
 irata közli, hogy abban az esetben, ha a szövetkezet
 adósa, aki maga is tagja a szövetkezetnek, kifizeti
 tartozását, a telekkönyvi hatóság a szövetkezet
 egyszerű bélyegmentes kérvénye alapján törli a zá-
 logjogot. Abban az esetben, ha az adós nem szövet-
 kezeti tag, a bélyegkötségeket az adós köteles vi-
 selni. A továbbiakban azt közli a leirat, hogy a szö-
 vetkezet végrehajtást vezet az adós ingóságaira,
 vagy lefoglalja a (magán vagy közhatali) fizeté-
 sét, akárhány hitelező foglalta volna le előbb az
 adós ingóságait vagy fizetését, a szövetkezetnek,
 mint hitelezőnek elsőbbsége van az árverésen be-
 folyt vételárra, illetve a lefoglalt fizetésre, termé-
 szetesen az állam, község, megye és a törvényben
 előírt egyéb privilegizált hitelezők kielégítése után.

Letárgyalta az új céhtörvénytervezetet a Magyar Népközösség

A szerzett jogok tiszteltbentartását kéri

Az új céhtörvénytervezet most került a parla-
 ment és a szenátus egyesített bizottsága elé. Ezért
 a parlamenti bizottsági tárgyalást megelőzően a
 Magyar Népközösség gazdasági szakosztályának
 vezetősége Kolozsvárott értekezletet tartott, hogy

véglegesen megállapítsa azokat az elveket, me-
 lyeket a törvénytervezet bizottsági tárgyalásán
 a magyar kisebbségi lakosság elsősorban az
 iparosok, kereskedők és munkások érdekében
 ki kell harcolni.

Az értekezleten résztvettek a parlamenti csoport-
 nak azok a képviselői, akik az iparosok, kereskedők
 szakmai megbízásából kerültek be a parlamentbe, a
 Népközösség gazdasági szakosztályának vezetői és
 a Kolozsvárra behívott más szakemberek.

Az értekezleten Sós István dr. országgyűlési
 képviselő előterjesztette a céhtörvény-tervezettel
 kapcsolatban azokat a kívánságokat és óhajokat,
 melyeket az iparosság a törvénybe bevételni óhajt.
 Az értekezlet az iparosság kívánságait úgy általá-
 noságban, mint részleteiben egész terjedelmében ma-
 gáévá tette és utasítást adott a parlamenti csoport-
 tagjainak, akik a szakbizottságban a magyarságot
 képviselik, hogy ezeket a kívánságokat juttassák ér-
 vényre.

Az értekezlet a céhtörvénnyel kapcsolatban a kö-
 vetkező általános elveket szögezte le:

1. Ismerjék el az eddig létező és ezután alaku-
 landó kisebbségi iparos- és kereskedő egyesületek
 szabad működését.

2. Biztosítani kell, hogy a céhek vezetőségében
 a kisebbségi elem aránylagosan és pedig szigorúan
 százalékarány szerint helyet kapjon úgy a tarto-
 mányi céhközpontban, mint a megyei fiókegyesüle-
 tekben.

3. Biztosítani kell az anyanyelv szabad hasz-
 nálatának jogát a céh minden szervének az ülésén,
 hogy a kisebbségi magyar iparos saját anyanyelvén
 terjeszthesse elő kívánságait.

4. Mindenütt, ahol a törvény olyan kifejezést
 használ, hogy „Nationalita” szó, nem az állam-
 polgárságra, hanem nemzetiségére magyarázható, a

törvényben tisztázandó, hogy ez a szó állampolgár-
 ságot jelent és nem népi eredetet.

5. Kivánjuk, hogy engedélyezzék az országos
 Magyar Iparos Egyesület létesítését, amely hivatva
 lesz a magyar iparosság különleges érdekeinek meg-
 védésére és érvényre juttatására.

Ezek az általános elvek, melyek a céh-törvény-
 nyel kapcsolatban kerestü-viendők, ezenkívül az ér-
 tekezlet pontonként letárgyalta a céhtörvényterve-
 zet és minden egyes pontnál meg tárgyalta a módó-
 síthó javaslatot, melyet a bizottsági gyűlésen magyar
 képviselőink elő fognak terjesztetni. Ezek közül a
 fontosabb javaslatok a következők:

Az értekezlet egyhangulag magáévá tette az
 iparosság azon kívánságát, hogy a kézműveseket ki-
 vegyék a munkások és magántisztviselők céhéből és
 az iparos céhhez tegyék át, hol mint kisiparosok sze-
 repeljenek. Ugyanígy elfogadta az értekezlet azt a
 javaslatot is, hogy kisiparosnak legyen tekintendő
 mindenki, akinek mesterkönyve van. A törvény ama-
 rendelkezésénél, hogy a céh székhelye a tartomány
 székhelye, az értekezlet javaslatba hozta, hogy min-
 den megyében, ahol a kisebbségi iparosok kétfő
 számban vannak, a céhnek magyar alosztálya is le-
 gyen. Az értekezlet továbbá a céh hatáskörénél kér-
 te a törvény olyan irányú kibővítését, hogy joga le-
 gyen a céhnek tanácsszerződéseket kötni, a kisipari
 hitelintézetnél véleményét adni, továbbá a céh ré-
 széről a különböző kamarákba kiküldött bizottsági
 tagok ugyanolyan hatáskörrel birjanak, mint a ka-
 mara többi tagjai.

Ugyancsak elfogadta az értekezlet a tagság
 megállapításánál azt a javaslatot, hogy az lehet tag,
 akinek mesterkönyve van és ipari adót fizet. Ugy-
 szinten elfogadta azt is, hogy a céhek felosztását
 nem közgazdasági szerv, hanem bírói szerv vége-
 zze és pedig dr. Sós István javaslatának megfele-
 lően, a tartomány székhelyén levő ítéltábla.

Igen nagy vita volt a törvénytervezet 119-ik
 szakasza körül, mely a már meglevő egyesületekre
 vonatkozik. Ennél a pontnál az értekezlet erőteljesen
 hangsúlyozta, hogy a szerzett jogok tiszteltben-
 tartását feltétlenül keresztül kell vinni.

Reinhart Gyula levele a Magyar Népközösséghez

Arad magyar iparosai Józseffalváért.

Május 24-én a Magyar Népközösség Társadal-
 mi Szakosztálya levelet intézett Erdély néhány te-
 hetős asztalosához és bútorgyárosához, azzal a
 kéréssel, hogy a városukban lakó többi asztalosok
 segítségével és munkájával járuljanak hozzá a fel-
 építendő józseffalvai házak asztalosmunkájának el-
 készítéséhez. Sokat kért a Népközösség, mert azt
 kéri az iparosságtól, amiből él: a munkáját, az
 idejét — ingyen. Mindössze az ajtó és ablakszár-
 nyak méreteit és tervrajzát küldötte el. A felhívás
 mégsem maradt a pusztába kiáltó szó. Az iparos-
 ság megértette az egymás iránti felelősségérzet
 szükségességének arany szavát és megmozdulásá-
 ban diszére válhat az egész magyar társadalom-
 nak. A beérkezett válaszok közül itt közöljük Rein-
 hart Gyulának, az aradi asztalosok nevében írt le-
 velét:

„Augusztus 23-án kelt nagybecsű levelére vá-
 laszolja a következőkről értesíthetem. A józsef-
 falvai házakhoz szükséges ajtólapok és ablakszár-
 nyak elkészítése iránt a tárgyalások annyira ha-
 ladtak, hogy az aradi asztalosmesterek vállalko-
 tak eddig 40 drb. nagyobb ajtó 190×85 cm.

szárny, 20 drb. kisebb ajtó 190×70 cm. mérettű
 szárny, továbbá 40 darab ablakszárny elkészítésé-
 re díjmentesen, az ezekhez való faanyag beszer-
 zésére külön gyűjtést intéztünk és így ez a meny-
 nyiség teljesen díjmentesen áll itt rendelkezésre
 10—12 napon belül.

Kérem a díjmentes elszállításra szükséges
 fuvarlevelet circa 2500 kg. súlyban nekem mi-
 előbb megküldeni, hogy a munka elkészültével
 azonnal feladhassuk. A részletes elszámolást,
 amit a Magyar Népközösség aradi elnökének köz-
 reműködésével fogunk megtenni, elküldjük a szál-
 ltás alkalmával.

Szíves üdvözléssel:

Reinhart Gyula sk.”

Igy nem kétséges, hogy Józseffalva felépül és
 így igazán megérdemeljük majd, hogy utoljára ezt
 mondhassuk: Józseffalvát az egységes magyar tár-
 sadalom építette fel, Istenben bízva, de minden ere-
 jének a lathatásával. És így igazán áldásos lesz
 ez a munka és a szó legnemesebb értelmében épí-
 tés.

Uj díjakat és illetékeket kell fizetni a tartományi, megyei és községi utak karbantartására

Rengeteg embert és gazdasági ágat érint az új rendelet

Nagyfontosságú minisztertanácsi határozatot közöl a Hivatalos Lap szeptember 9-iki száma a megyei és községi utak mentén létező és ezantul létesítendő közutak, berendezések, vasutvonalak, villanyvezetékek és reklámok után fizetendő díjakról.

VIZVEZETEK, CSATORNÁZÁS, SODRONYPÁLYA.

A rendelet szerint az ipari, kereskedelmi és más jövedelmező célokat szolgáló földalatti gázvezetékek, petróleumvezetékek és hasonló berendezések után minden utkeresztelésért évente 2 ezer lejt, az ut mentén haladó minden folyóméter berendezés után évi 3 lejt, az uttesten vagy az útszélen haladó berendezés folyóméteréért 8 lejt kell fizetni. Valamely megyei utnak azon a részén, amely egy általa átvágott kövezett községi út zónájába esik, nem kell semmiféle használati díjat fizetni a megyei utat kezelő tartomány javára, hanem a községi utat kezelő községnek kell utkeresztelésenként évi 2000 lejt fizetni. Ha a megyei utnak az a része közvetlen községi utat vag át, a község nem kap használati díjat, hanem a tartomány számára kell a folyóméterenként megfelelő illetéket megfizetni. Ipari, kereskedelmi és más hasznathajtó célokra szolgáló vízvezetékek, gázvezetékek, villamos kábelek, szennyvícsatornák után egyszeri utkeresztelésenként évi 1500 lejt, az ut mentén minden elfoglalt folyóméter után évi egy lejt, az uttesten, vagy az ut szegélyén évi 5 lejt kell fizetni, míg ha ugyanezeket a vezetékeket és berendezéseket megáramberek csinálták saját szükségletükre, nem üzleti célokra, minden egyes utkeresztelésért évi 750 lejt, az ut mentén elfoglalt területért kilométerenként egyszersmindenkorra 1000 lejt, az uttesten, vagy az ut szegélyén egyszersmindenkorra 3000 lejt kell fizetni.

A tanyák, gazdaságok, kertek és veteményes területek öntözésére szolgáló berendezések után 2 hektárig terjedő birtok esetén minden utkeresztelésért egyszersmindenkorra 250 lejt az ut mentén elhelyezett berendezés által elfoglalt területért folyóméterenként évi 50 banit kell

fizetni, 2—5 hektár területű birtoknál az utkeresztelésért egyszersmindenkorra 750 lejt, folyóméterenként pedig évi egy lejt kell fizetni, viszont ha a vezetékek következtében valami rongálás éri az utat, a vezetékek tulajdonosa köteles a szükséges javításokat elvégeztetni. Az uttesten és az ut szélén nem lehet öntöző berendezéseket létesíteni, hanem csak az utak keresztelésében és az uthoz tartozó sávon belül, lehetőleg a sáv külső részén. A nem román állampolgárságú földművelők folyóméterenként 1 lejt fizetnek, a birtokuk nagyságára való tekintet nélkül.

VILLAMOS- ÉS TELEFONVEZETÉKEK.

Légi villamosvezetékek, megáteléfonohuzalokért, olyan utkeresztelésért, ahol a póznák kívül esnek a kétoldali utmenti sávon, évi 25 lejt, az utvonal mentén, vagy keresztben vonuló vonalnál oszloponként évi 30 lejt, míg az uttesten, vagy annak szegélyén létesített vezetékeknek minden pózna után évi 200 lejt kell fizetni. A rövidtávolságú, magasfeszültségű áramvezetékeknek (300 voltot felül), minden utkeresztelésért, ha a tartóoszlopok az utvonal mindkét oldalán kívül esnek, évi 75 lejt, az utvonal mentén, vagy keresztben hala-

Benzinkutak és reklámok

A falusi petróleumtermék elosztó állomások évente 2500 lejt járulnak hozzá az utak karbantartási alapjához, ezenkívül az elfoglalt terület bérösszege fejében négyzetméterenként évi 150 lejt. A városokban, fürdőhelyeken és üdülőtelepeken felállított petróleum- és benzín elosztó állomásokért évi 4000 lejt hozzájárulást és négyzetméterenként évi 180 lejt bért kell fizetni. Ha a tartány kívül esik az utvonal zónán, akkor az összekötő vezetékek után úgy falun, mint másutt, még külön meg kell fizetni a folyóméterenkénti 3, vagy 8 lejt évi díjat, aszerint, hogy a csővezeték a zóna mentén, vagy pedig az uttesten, illetve annak szélén vonul végig.

Az utak mentén felállított cégtáblák és egyéb reklámok után félnégyzetméternyi területig évi 300 lejt, 0,5—1 négyzetméterig 450 lejt, 1—2 négyzetméterig 600 lejt, 2—4 négyzetméterig 750 lejt, 4—7

dó vezetékeknek minden egyes póznáért évi 125 lejt, míg ha a vonal az uttesten, vagy annak szélén vonul végig, póznáért évi 500 lejt használati díjt kell fizetni. A nagy távolságra áramot szállító magasfeszültségű légi villanyvezetékek után minden utkeresztelésért évi 125 lejt, az utmenti sáv keresztelésével, vagy annak hosszában létesített vezetékeknek minden póznáért évi 250 lejt, az uttesten, vagy annak szélén elvonuló vezetékeknek pedig oszloponként évi 100 lejt kell fizetni.

A keskeny távnyomu vasutak, villamosvasutak, Decauville vágányok, drótkötélpályák, alsó- és felső átjárók, valamint repülőhidak szintén adózás alá esnek.

AZ UTAK MENTÉN FELÁLLÍTOTT ÜZLETI BERENDEZÉSEK.

Díjat kell fizetni azért is, ha valaki az utak mentén bódék, barakkok, üzletek, raktárak, emelvények, (dobogók), fogyasztási asztalok, patkók, igák, vagy csúrszerű helyiségek felállítására használja fel kereskedelmi célokra, akár úgy, hogy az egész építmény az utvonalhoz tartozó sávon áll, akár pedig, ha az utmenti épületek falához erősítették. Ezek a díjak a következők: falun minden négyzetméter területért évi 25 lejt, városokban, fürdőhelyeken, négyzetméterenként évi 100 lejt. Az uthoz tartozó sáv elfoglalása olyan állomásokon, ahol farönköket raknak be, négyzetméterenként évi 200 lejt kell fizetni. Az uthoz tartozó virágos kertekért négyzetméterenként évi 1 lejt kell fizetni. A termelőhelyek és kerítéssel körülvett udvarok, amelyeket a falusiak használnak, négyzetméterenként évi 1 lejt fizetnek az ut mentén elfoglalt területért. Tartományi, megyei, vagy községi munkákat végző vállalkozók által létesített anyagraktárak és barakkok után is évi 1 lejt kell fizetni négyzetméterenként.

négyzetméterig 900 lejt, ennél nagyobb felületű reklámokért négyzetméterenként évi 120 lejt kell fizetni.

TELJES METTESÉGET IS LEHET KAPNI.

Külön fejezetben sorolja fel a rendelet azokat az eseteket, amikor nem kell sem az utak karbantartásért, sem a területek bérletéért felszámított illetékeket fizetni. Így például a megyeszékhelyűl szolgáló városközségek belső utjai mentén levő bármely berendezés után nem kell illetéket fizetni az állami, megyei, vagy községi kezelésben álló üzemek berendezései, a közérdekű kutak és vízmedencék, továbbá a kórházak és társadalmi segély céljait szolgáló intézmények világítására, vízzel való ellátására, valamint a szennyvíz levezetésére szolgáló berendezések után, a műemlékek és emlékkeresztek, az utak árkaín épített kis hidak után, ame-

Mai házasság

Irta: FALU TAMÁS

...Már vőlegénynek számított a mérnöki oklevél elnyerése előtt is. Egy nagyon hangulatos egyetemi balon ismerkedtek össze, s ettől kezdve egyre sürűbben találkoztak. Hivatalos eljegyzést nem tartottak, egyrészt, mert nem voltak hívei a ceremóniáknak, másrészt az anyag helyzetük sem volt olyan rózsás, hogy fölösleges kötelezésekbe verhetnék volna magukat. A menyasszony szülei nem a saját házukban laktak, a jövődöbéli após állami hivatalnok volt, pontos beosztást igénylő fizetéssel.

A vőlegény összekuporgatta a jeggyűrűk árát, megvette a két aranykarikát, s az egyiket ráhúzta a menyasszony ujjára. Ez volt az eljegyzés.

Hónapok óta tartott már a rózsás boldogság, amikor ráébredtek a leány szülei, hogy a mai gazdasági viszonyok között nem igen van remény lényeges javulásra. Az a nagyon alacsony fizetés, melyet a mérnök a gyárban kapott, belátható időn belül nem számíthatott emelkedésre. Márpedig az idő múlta, a végtelen jegyességnek sincs értelme, nem marad más hátra, minthogy a fiatalok egybekeljenek. A felső természetesen nem lehet más, mint: Lesz ahogy lesz! De majd csak lesz valahogy, a butor már megvan, söt ötven évvel ezelőtől is megvolt, mert a boldogult nagymama hagyatékából szedik össze. Szép két öreg szekrény, erős diófaasztal, finomvonalú szék, aranyozott tükrök s két szép faragású ágy. A többi is előkerül majd. Amután a beosztási táblázatot is újrakészítik, s kiszorítják belőle a szükséges állandó segélyt a fiatalok részére. Mert enélkül bizony szó sem lehetett az esküvőről. Mikor szóba került a dolog, s a mérnök havi fizetésének számszerűsítési megjelölése vált szükségessé, a mérnök nem is merre kimondani, csak előzedegett a belső zsebéből egy darab papírt, s ceruzával írta rá az összeget. Nagyon kis helyen ekkor a szám a papíron s a ceruzából sem kopott le sok, amíg leírta.

A jövődöbéli após csóválta a fejét, rázta a vállát, s zugolódott, hogy egy okleveles mérnöknek mégsem illik ilyen kevés fizetést adni.

A fiatalember zavarban volt, iruht-píruht, a mentegetni akarta a gyárat:

— Majd ha megfelelőbb beosztásba kerülök... Mert meg kell vallanom...

— Tudjuk, hogy nem vagy még igazgató — vágott közbe a jövődöbéli anyós. — De az okleveled megvan, azt kellene figyelembe venni, mikor a fizetésedet megállapítják.

A mérnök nem mert tovább szabadkozni, még azt hitték volna, hogy minden áron el akarja hagyni az egybekelést. A családi segéllyel majd csak fenntartják magukat a jobb kor előveteléig.

Huvertkor meg is tartották az esküvőt. A gyár a külvárosban volt, jobb lett volna annak közelében venniük lakást, de egy jóbarátjuk nagyon előnyös feltétellel adott át részükre egy kis egyzobás lakást a városban. Még a villamosköltségek hozzájárulásával is olcsónak kellett találniuk.

A menyecskeknak volt egy orvos-nagybátyja, s ez félórás előadást tartott arról, hogy a lakásnak szívesen szabad a hivatal közelében lenni. Elsőörben szükség van a napi étlára. Ő például a mérnöknek azt javasolta, hogy egyáltalában ne utazzason villamoson. Aki egy nap a hivatalban ül, törli a fejét, vonakodva, körzövel, logarkocell és imaginárius számokkal dolgozik, az fáradjon el, amíg hazafér. Ne legyen mesze a lakás a hivataltól azért is, hogy az ember utközben alakuljon át teljesen magánemberré, férfié vagy ha isten úgy adja: opává s bagyia magától mesze a külvárosban a hivatal, a hivatali gondokat.

Énnek az elméletnek kiválóan eleget tett a városi bérlet. A mérnöknek korán kellett elindulnia, hogy pontosan értesen a hivatalába, a estebe nyúlt már a délután, mikor hazért. Rózsá az asztalánál hosszú volt a nappal, de ha széjjelmezt a világban, mindenütt küzdést látott a fiataloknál.

Majd előléptetik később az urát, vigasztalódott s akkor többet lehetnek együtt.

Egyszer megpendítette, hogy elcsátál a gyárig, s benéz a hivatalba.

A mérnök láthatólag megdöbben, s a legnevesebb tiltakozással szerezte le gondolatot.

— Hová gondolsz? Tudod, hogy az igazgató milyen fenevad! Ép a múlt héten történt, hogy az egyik mérnök felesége bekopogtatott az urához, az igazgatónak persze besugták, s másnap már felmondták neki. Még csak a közelébe se jöjj a gyárnak. Ha sétálni akarsz, egészségesebb levegőt viddéket is találasz. És arra se gondold, hogy esetleg telefonálj. Még csak az kellene. Egy ilyen telefonálás is az állásába került egy kartársamnak. A legszigorúbban el van tiltva minden kapcsolat felvétele a magánféttel a hivatalos órák alatt. Hiába, ebbe bele kell nyugodnunk. Majd, később, remélem, félév múlva, ha megfelelő beosztást kapok, s bizonyos önállóságot lesz, akkor néha bejöhetsz értem déután, hogy együtt jöjjünk haza.

A fiatalasszonyt meggyőzték az érvek, főleg a hang az ijedt hang, melyet az ura használt. A világról sem akart semmit sem kockáztatni.

De néhány hét múlva, egy szép nyári délután, felvelődött benne, s uira kísérténi kezdett szíve alján a lezavazott, s elvetett gondolat. Jó, hát nem megy be az épületbe, csak a hivatalig megy el, átmege a tulsó oldalra, s onnan néz át. Az ablakok bizonyára nyitva vannak, hiszen olyan nagy a meleg, hogy győtelelem lenne zárt ablakok mellett dolgozni. Ha mást nem, meglátja az ura fejét, a feje tejet, megismeri a föléb fésűt szőke haját, látja, mikor eltűnik az akták fölé hajójában, s látja, mikor felemelkedik, hogy az íróasztaltól kissé eltávolodva folytatja a gondolkodását. Látni fogja az ajtó nyílását-csukását, el fogja majd meéni neki, hogy milyen alakú és arcu urat látott bemenni és eltávozni. Hogy mulatnak majd rajta. S a háta mögé osz, ha kilép az uccára és nagy kacagással belékarol.

tyek a lakásokhoz, vagy birtokokhoz szolgálnak, továbbá a házak falához erősített redőnyök vagy rolók után, amelyek a rossz időjárás ellen védenek. Végül mentesek az új illeték alól azok az egyéni bekapcsolások és alacsony, vagy közepes nyomású vezetékek, amelyeket az erdélyi földgázvidéken kizárólag háztartási célokra használnak.

A befejező intézkedésekben a rendelet többek között kimondja, hogy olyan reklámokat és cég-táblákat, amelyek átszelik az utakat, nem szabad felállítani. Az utakon levő hidakat nem lehet vas-uti berendezés lefektetésére felhasználni. Kivételes esetekben a közlekedésügyi minisztérium mégis kiadhat erre engedélyt, ilyen esetekben azonban külön állapítják meg a fizetendő illetékeket.

A rendeletben felsorolt díjak és illetékek 1939. április elsejei visszamenőleges hatállyal lépnek életbe a február 6-án kelt uttörvény módosítás alapján.

Incunoștințare

Directionea Asociației Industrișilor pentru Ajutor de Inmormântare din Arad în sedința ținută la 16 August a. c. a constatat, că numărul membrilor cotizatori a scăzut în grupă „A” la 1180, iar în grupă „B” la 322. În consecință Direcțiunea stabilește ajutorul de inmormântare în conformitate cu art. 8. din statute cu începere de la 16 August 1939. pentru grupa „A” în lei 10.000 și pentru grupa „B” în lei 7.000.

Értesítés

Az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Egyesülete igazgatósága folyó évi augusztus 16-án tartott ülésén megállapította, hogy az „A” csoport fizető tagjainak száma 1180, míg a „B” csoport fizető tagjainak száma 322-re csökkent. Ennek következtében az igazgatóság az alapszabályok 8 paragrafusa értelmében a temetkezési segély összegét 1939. évi augusztus 16-tól kezdődőleg az „A” csoportban 10.000 leiben, míg a „B” csoportban 7.000 leiben állapította meg.

Már szeptember 15-én megdrágul a vasuti fuvar

Megírtuk, hogy a hivatalos lapban közzétett hirdetmény értelmében a CFR vezérigazgatósága az áru szállításánál 10 % személyforgalomnál pedig 5 százalékos fuvardíj-emelésre kapott felhatalmazást, egyelőre másfélévi időtartamra. Az eredeti közlemény szerint az új díjemelések október 7-ikén léptek volna életbe, de a CFR most helyreigazítást jelentetett meg a hivatalos lapban, amely szerint az új díjtételek már szeptember 15-ikétől érvényesek.

Es gyalog mennek majd egészen hazáig, hadd sétáljon annyi görnyedés után.

Ugy számította ki, hogy ne kelljen sokáig várnia a gyár előtt.

A gyárat még sohasem látta, most derült ki, hogy jó mélyen benn van egy telek közepén, egyik oldalán termésköböl rakott, a másikon pedig magas vaskerítéssel. A vasleceken át jó be lehetett látni a telepre. Lehetett látni az igazgatósági épületet, mely előkelő merevséggel állt a füstös műhelyek és kormos kémények között.

Az udvaron egy kis csoport vonta magára a figyelmét. Tíz-tizenöt ember egy hatalmas vasoszló fölállításával foglalkozott. Minden erejük megfeszítésével iparkodtak feladatukat elvégezni.

— Hó-rukk! — kiabálták vezényszóként, s nekifeküdtek a verejtékeztető kolosszusnak.

A mérnöknek elsápadt. A csoportban, az erőlködésben, felismerte az urát. Kék ruhában volt, ép úgy, mint a többi, s a rettenetes sulyból ép annyi esett a vállára, mint a többiére. Az első pillanatban nem is akart hinni szemének, de nem volt többé kétség. Az urát egyelőre a munkások sorába vette föl a gyár, hogy csak akkor léphessen a mérnöki karba, ha majd sor kerül rá. Hallotta már, hogy így is szokták.

Most már nem volt más hátra, mint hazarohanni, s mosolygóvá tenni az arcot, hogy ne legyen felfedezhető rajta a felismert titok.

A mérnök a rendes dióban érkezett haza és fáradtan ült le az asztalhoz.

— Biztosan nehéz egyenetleken dolgoztál, szegénykém — mondta a feleség.

— Igen, igen, ha az ember egész nap az asztal mellett görnyed, úgy el tud fáradni, mint-ha oszlopokat emelne — felelte a mérnök és letarkta ujjával a szemét, hogy ne lehessen belőle olvasni.

Gyárfás Elemér dr. a céhjavaslat bizottsági tárgyalásánál a jelenlegi szakmai egyesületek fenntartását kérte

Gyors ütemben megy a céhtörvény javaslatának letárgyalása

Iparoskörökben köztudomású, hogy a törvényhozó kamara és a szenátus közös bizottsága tárgyalás alá vette a szakmai céhek, ezek országos szövetsége és a mindezeket összefogó nemzeti tanács törvényjavaslatát, amely egyidejűleg a szakmai kamarák szervezetét is újra építi.

A tárgyaláson résztvett úgy a szenátus, mint a kamara elnöke, illetve alelnöke. A bizottságban Stoicescu szenátor, a bucurestii egyetem rektora elnököl. Elsőnek Argetoianu királyi tanácsos, a szenátus elnöke szólott és felhívta a bizottság tagjait, hogy a legrészletesebben szóljanak hozzá a tervezet-hez, egyben pedig gyorsírói feljegyzéseket kívánt, hogy a kormány teljes részletességgel legyen tájékoztatva a kívánságokról és a kritikai megjegyzésekről.

Erdemben elsőnek Firică Petre kamarai képviselő szólott és részletes bírálat után azt kívánta, hogy az egyes céhekbe szervezendő szakmákat pontosan határozzák el egymástól és

csak is azok vehessenek részt a szakmai szervezetekben, akik ténylegesen folytatják az illető foglalkozást.

Gyárfás Elemér, aki a bizottságban a magyar kisebbség képviselője, különösen

a már létező elismert személyiségű gazdasági szervezetek érintetlenül hagyásáért szólott

és ezeknek erkölcsi és anyagi szerzett tőkéje részére kívánt biztosítékokat.

Garoflid volt földművelési miniszter főképpen a mezőgazdák kis és nagy birtokosokra széttagolása ellen szólott. Ő is hangsúlyozta, hogy a fennálló mezőgazdasági, szőlészeti szakszervezeteket és

ezek szövetségeit fenn kell tartani az új törvény szervezetei mellett is. Szerinte

a kormányzóságok területén alakuló céhek politikai jellegű egységei a szakmáknak,

hivatásuk az ilyen irányú érdekek képviselése és felügyelete, a parlamenti jelölések, — ezzel szemben az eddig is meg volt szabad gazdasági szervezkedések lehetnek csak továbbra is a gazdasági szakmai élet szervi egységei.

Schina képviselő a köznyugdíjasoknak az intellektuális céhekbe besorozását kívánta, amit a javaslat elejtett. Indokolta ezt avval, hogy miután

ezeknek az alkotmány választói jogot biztosított, benne kell lenniök valamelyik céhben.

A bizottság tárgyalása tovább folyik erről az országsszervező javaslatról.

A GYERMEKSZOBABÓL.

A kis Zsuzsi már félórát fekszik ágyában, de sehogyse jön álom a szemére. Jobbra fordul, balra fordul, lehunyja a szemét, kinyitja a szemét, minden hiába. Végre keservesen felzokog:

— Anyukám, mit csináljak, elfelejtettem, hogyan kell elaludni.

== Módosítják a munkabírószági törvényt. Az igazságügyi minisztérium tervezetet dolgozik ki a munkabírószági törvény módosítására. Az új rendeltörvény leegyszerűsíti az eljárást és a fellebbezés is szakszervezet elé kerül és nem mint eddig, a törvényszék elé.

Módosítás előtt áll a spekulatortörvény

Az összes büntetési tételeket fel fogják emelni

A nemzetgazdasági minisztériumban serényen dolgoznak az áldozó visszaélések megfékezéséről szóló törvény módosításán. A törvény a jelenlegi viszonyok között elégtelennek bizonyult és bár Bujoiu miniszter elvileg a szabadkereskedelem híve, a korszerű szigorítástól nem fog kitérni. Az üzletek ellenőrzését hatékonyabbá teszi a rendelet és

általában szigorítja a szankciókat.

A büntetési tételek emelése folytán egyes esetekben

az üzlet lezárását fogják alkalmazni.

A tervezet a hét folyamán átmegy a törvényhozó bizottsághoz, amelytől sürgősen véleményezést kérnek. Bucurestii közgazdasági körökben számítanak arra, hogy

elenyészően csekély esetben fogják a törvényt alkalmazni

és a végrehajtás a kereskedők ok nélküli zaklatásához nem fog vezetni.

Mit kíván nagyszalontai iparosság

A nagyszalontai textil és ruházati szakmához tartozó iparosok megalakították a céh nagyszalontai alosztályát. Az alakuló gyűlésen Nagyváradról résztvettek Bobitan elnök, Weisz Pál főtitkár és Kovács Antal tagkezelő titkár. Miután Bajó Ferenc megnyitotta a gyűlést, a nagyszalontai részéről Bobitan elnök és Weisz Pál főtitkár tartottak beszédet, amelyeknek elhangzása után a gyűlés egyhangú határozattal kimondotta, hogy a textil és ruházati céh nagyszalontai alosztályát megalakítja. Majd a jelölt bizottság elterjesztése alapján egyhangúlag megválasztották a tisztségek. Elnök lett Bajó Ferenc, alelnök Gules Dumitru, főtitkár Bencsik Ferenc, pénztáros Bódi Miklós, gazdasági tanácsos Kártyás György, ellenőrök Farkas Izso, Illyés Ferenc és Pétery Lajos, központi депатус Bencsik Ferenc, választmányi tagok Vigh Gábor, Zsírka Sándor, Pap János, Anter Sándor, póttagok Csordás László és Oláh János. A választás megejtése után Bencsik Ferenc főtitkár a nagyszalontai kiküldötteknek memorandumot nyújtott át, amelyben össze vannak foglalva a nagyszalontai iparosság sérelmei és kívánságai. A nagyszalontai iparosság azt kéri, hogy adják vissza az ipartestület székházát, módosítsák a betegséglevél törvényt, állapítsák meg a minimális munkabéreket és adjanak karmatmentes ipari kölcsönt, töröljék el az egészségügyi és erkölcsi biznivitván bemutatására vonatkozó kötelezettséget, az iparengedelmeket dímentesen adják ki. A memorandumot a nagyszalontai kiküldöttek azzal vették át, hogy a nagyszalontai iparosok kívánságának teljesítése érdekében megteszik a szükséges lépéseket. A gyűlést Kovács Antal nagyszalontai kiküldött, a döntést a jog ügyvéd felszólalásai zárták be.

Nem lehet adót fizetni a katonaság által kiadott rekvirálási bonokkal

Több helyről panasz hangzott el arról, hogy a katonai egységek által kiadott rekvirálási bonokkal nem lehet adót fizetni. Tekintettel arra, hogy a közönség körében nagy a tájékozatlanság és nem tudják, mihez kezdenek a kibocsátott bonokkal, a pénzügyminisztérium 229.894 szám alatt augusztus 25-iki kelettel rendeletet adott ki, mely szerint a katonai egységek által kiállított rekvirálási bonokat az állami adóhivatalok nem fogadhatják el mint fizetési eszközöket. A rendelet azt is közli, hogy az ilyen bonokat azok a katonai egységek fizetik ki, amelyek a bonokat kibocsátották. A pénzügyminisztérium ebből a célból közbenjárt a hadügyminisztériumnál, a csendőrség vezérfelügyelőjénél és a határőrség felügyelőségénél. Az adóhivatalok rendelkezést kaptak, hogy mindazokat, akik ilyen bonokkal jelentkeznek adófizetés céljából, utasítsák az illetékes katonai egységekhez a bonok ellenértékének átvételére.

Szerkesztői üzenetek

Géplakatos, Nagyvárad. Az Ön által említett esetben az új munkatörvény értelmében az alkalmazottaknak föltétlenül jár a fizetési szabadság. A törvény szerint a szabadság a munkaviszony ideiglenes megszakítása esetében is jár. A levélben említett alkalmazottal kapcsolatban még a munkaviszony megszakítása sem történt, mert hiszen egy és ugyanazon munkaadónál dolgozott A szabadság, amelynek kiadását követően, hogy az alkalmazott milyen alapon kapja a fizetését.

Ujabb nagyfontosságú rendelet a vállalkozók adójának kivetésére és behajtására vonatkozóan

A pénzügyminiszter a vállalkozói szerződésekből származó jövedelmek adójának megállapítására és behajtására vonatkozóan újabb körrendeletet bocsátott most ki a pénzügyigazgatóságokhoz, mely az eddigi utasításokat kiegészíti. A körrendelet felhívja a pénzügyigazgatókat, hogy ezeket az intézkedéseket hozzák tudomására az érdekelteknek és a legszigorúbban alkalmazzák azokat.

Az egyenes adótörvény 30. szakaszát ugyanis a vállalkozók adója tekintetében az 1939. április 1-i törvény módosította. Ez a módosítás előírja, hogy az összes köz- és magánvállalkozók hiteles okiratban kötelesek vállalkozási szerződést kötni és ezt a szerződést kötelesek felmutatni az adókiivető szerveknek a jövedelem megállapítása és az adókiivetés szempontjából. A már folyamatban levő vállalkozási szerződésekre ezt a szabályt azonban nem lehetett alkalmazni, mert a szerződések megkötése alkalmával erről az intézkedésről a felek nem is tudhattak, másrészt pedig a kis vállalkozók és alvállalkozók a legkülönbözőbb okokból igen sokszor nincsenek abban a helyzetben, hogy hiteles alakban kössenek vállalkozási szerződéseket, ennél fogva számos szerződés nem felel meg az előírásnak.

A NEM HITELES SZERZŐDÉSEK

Minden esetben, akár hiteles a szerződés, akár nem, mégis mindig a vállalati szerződést kell tekinteni az adókiivetés alapjának. Az állami, vagy közintézményekkel kötött nem hiteles szerződéseket az adókiivetés szempontjából teljesen úgy kell tekinteni, mintha hiteles alakban jöttek volna létre, ha léteznek olyan okiratok, amelyekből a vállalkozási szerződés lényeges elemeit meg lehet állapítani, ha a szerződés megkötésének időpontját konstataálni lehet és megállapítható az is, hogy mindezek az elemek valóságos és reálisak.

Ezenkívül is azonban az a tény, hogy valamely szerződést nem hiteles formában kötötték meg, nem lehet indok arra, hogy a pénzügyi hatóságok azt visszautasítsák. Ilyenkor ugyanis a kincstári szervekre hárul az feladat, hogy a lehető legrészletesebben ellenőrizzék a szerződések valóságát és realitását és figyelembe vegyenek mindenféle más elemet is, amely bizonyítékul szolgálhat, mint más elemek az adóbevallás, a szerződő felek üzleti, technikai kalkulációi és minden más akták, iratok, nyilatkozatok, megállapítások és természetes jelek, amelyek a végrehajtott munka valóságos értékét bizonyíthatják.

Magánfelek között 100.000 lei értékig nem hiteles alakban megkötött vállalkozási szerződéseket az adókiivetés alkalmával úgy kell elbírálni, mint a hiteles szerződéseket, a kincstári közegek kötelesek azonban a legnagyobb éberséggel ellenőrizni a szerződések tartalmának valóságát és megállapítani, hogy a szerződésben foglalt értékek reálisak.

A hatóságokkal és hatósági vállalatokkal kötött szerződések, még ha nem is hitelesek is, mégis komoly garanciát nyújtanak azok őszinteségére és valóságára és ebből következik az, hogy ezeket a szerződések úgy kell elfogadni, mint ahogy azok léteznek.

A VÁLLALKOZÓI ADÓ VISSZATARTÁSA

Az 1939. évi 136.647 számú körrendelet teljes utasítást adott abban a tekintetben, hogy a köz-, vagy magánvállalkozók évi adóját olyan vállalkozási szerződéseknél, amelyek alapján a jövedelmet az év folyamán kapja meg, a szerződés szerint, a megbízó tartozik visszatartani a tényleg kifizetendő összegekből.

A vállalkozók terhének megkönnyítése céljából a pénzügyminiszter beleegyezett abba, hogy a vállalkozási szerződés alapján a vállalkozó által, az év folyamán behajtott összegekből nem kell visszatartani a vállalkozónak az illető évre esedékes adót, hanem csak az adónak egy részét, amely arányban áll az effektíve kifizetett összegekkel, más szóval az adónak visszatartás útján való behajtása arányban fog állani a szerző-

dés alapján megkapott összegekkel. Ebből a célból úgy kell intézkedni, hogy minden egyes adókiivetés alkalmával külön meg kell jelölni azokat az összegeket, amelyeket adó címén vissza kell tartani, (például a vállalkozási összegből 1000 leit) és a visszatartásra úgy kell utasítást adni, hogy ez megfeleljen a megállapított arálynak. Természetesen azonban, hogy az adóbehajtásnak ezt a rendszert csak akkor lehet alkalmazni, ha az illető évben még ki nem egyenlített összeg elegendő arra, hogy fedezze az adótartozást. Az adóbehajtó szerveknek kötelességük tehát, hogy a legpontosabban és az utolsó napig mindig nyilvánítsák a hátralékos összegeket és a kifizetett összegeket is, hogy ilymódon az adó behajtása veszélyeztetve ne legyen.

AZ ADÓZÁS KITERJESZTÉSE ÉS MEGSZORÍTÁSA

Több ízben megállapítást nyert, hogy valamely vállalkozási szerződés végrehajtási kivitele a gyakorlatban nem felel meg azoknak a szerződéses feltételeknek, amelyek az adókiivetés alapjául szolgáltak. A szerződés végrehajtása alkalmával esetleg ideiglenesen is, de módosulnak a szerződés feltételei, akár oly módon, hogy abban az időben több munkát hajtanak végre, akár kevesebb munkát végeznek, mint amennyit a szerződés előírt.

Mintthogy azonban az adókat valóságos tényeknek megfelelően kell kivetni és ennek folytán annak a végrehajtott munkálatok reális értékének kell megfelelnie, az adókiivető szervek a következő intézkedésekre kötelesek:

a) Ha az adózási év folyamán nem hajtották végre mindazokat a munkálatokat, amelyeket az adókiivetés alkalmával megjelöltek, a szerződésben előírtakhoz, vagy többletmunkát teljesítettek, a legközelebbi adókiivetés alkalmával mindig figyelembe kell venni az előző évi helyzetét és a munkák értékéhez hozzá kell venni azt a többletmunkát amelyet az év folyamán teljesítettek. Egy meg nem adózott érték után a folyó évben kell kivetni a múlt évi többletmunka értékének megfelelő adót — vagy le kell vonni a hiányzó, végre nem hajtott munka értékét, akkor, ha az előző év folyamán az összes előírt munkálatokat nem lehetett teljesíteni és ezt a hiányzó munkát az idei évben kell kiegészíteni.

b) A munkálatok végrehajtásának időszakos megszorítása, vagy kiterjesztése mindig figyelembe veendő a következő adókiivetés alkalmával, úgy, hogy az évenkénti adókiivetés, minden egyes vállalkozási szerződésre vonatkozóan tekintettel legyen a vállalkozási szerződés egész értékére, de az értéknek egyetlen része se képezze kétszeres adókiivetés alapját.

c) Igen sokszor előfordult az is, hogy valamely vállalkozási szerződés megkötése alkalmával meg-ejtett számítások a vállalkozási szerződés végrehajtása alkalmával nem bizonyultak reálisnak, végrehajtott munkálatok kevesebb, vagy több értéket képviselnek, mint amennyit a szerződésben előírtak és amennyi érték után az adót kivetették. Hogy az adókiivetés a reális tényeknek megfelelően, a pénzügyminiszter beleegyezett abba, hogy le lehessen terjeszteni az adót a valóban végrehajtott munkák reális értékéhez képest. Ezek az esetek a következők: Ha a végrehajtott munkák értéke nagyobb, mint a megadott érték, indokoltan kérni lehet a különbözetre vonatkozólag a különbözeti adó kivetését. Ha a valóságos érték kevesebb, mint az adókiivetés alapjául szolgáló érték, erről okiratokkal igazolt jelentést kell benyújtani a minisztériumhoz, az összes adatokkal együtt és kérni kell, hogy engedélyezze az adó aránylagos lezáraitását.

Ennek az adókiterjesztésnek, vagy megszorításnak azonban csak a munkálatok teljes befejezése után van helye és az iránti kérvényeket hiteles bizonyítékokkal kell igazolni.

A VÁLLALKOZÁSI SZERZŐDÉSEK KÖZLESE

Az 1939. évi 606.335 számú körrendelet értelmében azok az egyenes adót kivető szervek, akik ellenőrzik és taxakivetés alá vetik a munkák végrehajtására vonatkozó szerződéseket, kötelesek minden egyes okirat taxálásától számított legalább 10 nap alatt jelentést tenni annak a pénzügyigazgatóságnak, amelynek területén a munkát végrehajtják és mellékelniük kell a jelentéshez a taxát okirat másolatát.

Megállapítást nyert, hogy egyes szervek ennek a kötelezettségnek nem tesznek eleget. Ennélfogva a pénzügyigazgatóságok rendeletében utasítja a pénzügyigazgatóságot, hogy haladéktalanul alkalmazzák a legszigorúbb eszközöket a rendelkezés végrehajtására és figyelmesítsék a láttamozó tisztviselőket, hogy minden megállapított mulasztást a legszigorúbban fognak megtorolni.

A HANYAGSÁGOK BÜNTETÉSE

Ugyancsak a megelőző körrendeletek utasításokat adtak arra, hogy ki kell vetni, az 1939. április 1-től kezdve a már folyamatban levő vállalkozási szerződések után is az adót, ennek az adókiivetésnek azonnal meg kell történnie, hogy ezzel ne legyen megakadályozva a fenti határidő után megkötött vállalkozási szerződésre vonatkozó adókiivetés munkálata.

Ennek ellenére megállapítást nyert, hogy egyes adókiivető pénzügyigazgatóságok mostanáig még meg sem kezdték az előírt munkálatokat és nem terjesztették fel a minisztériumhoz a már többször követelt helyzetjelentést a most említett adózókra.

A pénzügyminiszter megfelelő intézkedéseket tett abban a tekintetben, hogy az alárendelt hatóságok a legnagyobb figyelmet fordítsák az adónak idejében való kivetésére és minden kinyilatkoztatást megfogva torolni minden olyan hanyagságot, amelyet az adókiivetés körüli késedelem alakjában mutatkozik.

A katonai szolgálatra behívottak fizetése

A munkaszerződési és a május 8-iki törvény egybevetett alkalmazása

A katonai szolgálatra behívott alkalmazottak és munkaadók helyzetét a következőkben összegezzük:

— Két alkalmazotti kategóriát kell megkülönböztetnünk, tekintet nélkül, arra, hogy az alkalmazott tisztviselő-e, vagy munkás. Az első kategória az, amely a munkaadónál legalább hat hete van alkalmazva, a másik, amelynek szolgálati ideje a két esztendő eléri.

— Az első kategóriára nézve a munkaszerződési törvény 60. szakaszának utolsó bekezdése vonatkozik és eszerint a katonai szolgálatra behívott hat napra járó fizetést kap.

— A második kategóriára nézve az 1939. május 8-iki törvény vonatkozik, amelynek harmadik szakasza így szól: „Mindazon kereskedők és iparosok, akik több mint 5 munkást foglalkoztatnak és akiknek telepe nyitva marad, kötelesek mindaddig, amíg a cég működik, a koncentrációs tartama alatt nős, vagy családdal bíró munkásai és tisztviselői

fizetésének felét azoknak kiadni. Ez az összeg a katonai behívott családi segélyét képezi”.

— Ebből folyik, hogy az első kategóriába — tehát 7 napos fizetés alá — esnek azok a fentiekben kívül azok az alkalmazottak is, akik a) olyan vállalatnál dolgoznak, ahol az alkalmazottak száma az 5 alkalmazottat el nem éri, b) a cég beszünteti működését, c) az alkalmazott nőtlen és nincsen el-tartásra szoruló családtagja. Ezekre ugyanis a munkaszerződési törvény 60. szakaszának utolsó bekezdése vonatkozik.

— A május 8-iki törvény a tiszték helyzetét külön szabályozza, amint azt már közöltük.

MUKEDVELO IPAROS.

Egyik kitűnő színészünk a nyári szünet alatt nagyon meghízott.

— Mi az, — kérdezték tőle — pék lettél?

— Miért lettem volna pék?

— Nagyon megdagasztottad magad.

Az Erdélyi Magyar Iparos és Kereskedő Egylet a Népközösség kereteiben

Az alábbi, rendkívül figyelemre méltó közleményt Jancsó Albert dr., az új magyar jogászművelődés egyik ismert vezető egyénisége írta, aki a magyar iparos és kereskedőtársadalom kérdéseivel hosszabb idő óta rendszeresen foglalkozik. Az utóbbi időben, a Nép-közösség ipari alosztályának keretében fejtett ki önzetlen és értékes tevékenységet.

A magyar iparos és kereskedő társadalom, — be kell valljuk, — népünk mostoha gyermeke volt, nemcsak husz éves kisebbségi életünk alatt, de azelőtt is mindig. Sem a régebbi, sem a közelebbi múltban, a magyarság vezetőinek nem volt érzelme, nem érzékelték sem az iparos és kereskedő társadalom, sem népünknek azt a még ennél is jóval népesebb rétegét, melyet a gazdasági élet képez. De a ma a gazdasági megszervezése ma már befejezett tény és köszönhető Szász Pál dr. mulhatalan érdemeinek, az EMGE ma egy gyönyörű példája a magyarság részleges társadalmi megszervezésének, addig az iparos és kereskedő testvéreink még ma is szétszórtan küzdenek, a rájuk nehezedő ezernyi nehézséggel.

Ennek oka bizonyára ugyanaz, ami a régebbi generáció tagjait társadalmi különbség nélkül, de általában az egész magyarságot annyira jellemzi:

a magyarság örökös összeférhetetlenségének átká és a társadalmi szervezkedési érzék hiánya!

De el kellett jönni az időnek s erre a szomorú valóságra ráébredve, fel kellett mi is fedeznünk azt, amit más európai népek már évtizedekkel ezelőtt be is fejeztek. Elő példa erre, a románságnak szemünk előtt, ugyiszólván pillanatok alatt megvalósított társadalmi és nemzeti egysége. És ezt a felismerést köszönhetjük a magyarság mai vezetőségének, de különösen annak az életerős, lelkes gárdának, mely a Nép-közösség kereteiben ráismert, meglátta és haladéktalanul meg is kezdte a romániai magyarság társadalmi megszervezését. Meglátta és meg is akarja erősíteni a magyarság azon pilléreit, melyek éppen a gazda, iparos és kereskedő társadalom.

Megítélsem szerint azonban az ok abban rejlik, hogy a romániai magyarság husz éves kisebbségi sorsa alatt, most nyújt első ízben belső nemzettársadalmi kérdéséhez. Életünk eddig, szinte kizárólag közjogi sikon mozgott és nyert kifejezést, a belsőt — és a fundamentumot, senki sem méltatta figyelemre és így teljesen megfeledkeztünk arról, hogy mennyi halaszthatatlan feladattal találjuk magunkat szemben saját portánkon. A közösségi életszemlélet annyira távol állt tőlünk, hogy — közvéleményünk egy része kérdőjelekként állította fel: vajjon mi is az a Nép-közösség? És közben teljesen megfeledkezett arról, hogy a világ valamennyi népe, népi közösségekben él, hiszen csak ez az életforma biztosíthatja a jövőt. A népi közösség fogalma tehát úgy tűnt fel, mint a távoli idegenből hozott elgondolás, amivel szemben „tanácsos óvatosságnak lenni”.

De legyünk ismét őszinték. A romániai Magyar Nép-közösség, megalakulása óta kifejtett tevékenysége, eloszlatta a bizalmatlanságot s az embereknek nap-nap után alkalmuk van meggyőződnie arról, hogy ez a tartózkodóan fogadott és görbe szemmel nézett Nép-közösség ma már

halaszthatatlanul fontos és sürgős népi szükségletet teljesít.

Miért?... Mert a Nép-közösség vezette be, azt a kezdettől fogva nélkülözött őszinte demokráciát, azt az új szellemet és a feladatokat megoldásának új módszerét, amelyet nemcsak eddigi kisebbségi életünkben, de azelőtt sem ismertünk soha. Már eddigi rövid ténykedéséből is megállapíthatjuk, hogy célkitűzése:

egyetlen, egységes szervbe tömöríteni, egyforma jogok és kötelezettségek mellett, kivétel nélkül minden magát magyarnak valló polgárt nemcsak papíron vagy szóval, de ténylegesen is lehetővé tenni minden magyar testvérünknek, hogy közvetlenül, vagy közvetve, részt vegyen abban az általános és közös munkában, mely kötelessége minden jóhiszemű magyar embernek!

Rövid életkora alatt, szinte lehetetlennek tűnt fel, hogy népünk alapvető kérdéseivel behatóan és intézményesen foglalkozzék. A szervező munka s az időnként jelentkezett kisebbségi jogszérelmek minden idejét lekötötték, de azért párhuzamosan módot talált arra, hogy jogos követeléseinket a kormányzatnak előterjessze és azok maradéktalan teljesítéséért sikra szálljon.

Ennek az új közösségi szellemnek egyik következménye ez a tény, hogy annyi vajadás után végre szőnyegre kerülhetett a magyar iparos és kereskedő társadalom megszervezésének kérdése is. Ez a kérdés, az elmúlt husz éves kisebbségi életünk egyik hiányának pótlását és egy hosszú időn át, teljesen figyelmen kívül hagyott nagy horderejű problémának a megvalósítását jelenti.

Nem lehet véletlennek nevezni azt a körülményt, hogy a Nép-közösség keretein belül, a magyar iparos és kereskedő társadalom alapvető kérdéseivel Teleki Ádám képviselő foglalkozik. Jól tudjuk ugyanis, hogy már évekkel a Nép-közösség megalakulása előtt Veress Endre dr.-ral együtt kellett alaposan tanulmányozni a kérdést s a Nép-közösség most lehetőséget biztosít a régebbi elgondolások megvalósítására.

Ugyancsak Teleki Ádám képviselő volt az, aki munkatársaival együtt fáradságot nem ismerve, hónapokon keresztül bejárta Erdély minden nagyobb városát, közvetlen kapcsolatot létesített iparosaink vezető embereivel, megbeszéléseket, gyűléseket tartott, majd kérdő-íveket küldött szét, hogy a beérkezett válaszok alapján, tiszta képet alkothasson magyar iparosaink számáról, szakma szerinti megosztásáról, anyagi és társadalmi helyzetéről. A beérkezett adatok statisztikai feldolgozása folyamatban van.

Hivatalos minőségben nyilvántartja az összes iparos jogszérelmeket s azokban már ezideig is többször eljár a kormányzóságoknál, terjedelmes memorandumokban hiva fel, különböző iparos egyesületek sérelmeire a figyelmet. Most, hogy a kormány tovább megy a szakmai szervezkedés terén, a céh törvényjavaslattal számos iparos vezető embert keresett fel, hogy véleményük meghallgatásával alakíthassa ki a hivatalos magyar álláspontot.

A megkezdett szervezési munka szüntelenül folyik. Ma már készen állnak az alapszabályok tervezetei, melyek egyikét Szabó Béni, a magyar iparosok ismert szószólója készítette el, míg a másikat a tényállás ismeretével, én terjesztettem be a Nép-közösség vezetőségéhez.

Szerény elgondolásom szerint, amint javaslatomban is kifejtettem, az alapszabályok kidolgozásánál, három szempontot kell figyelembe vennünk:

1. a létesítendő szervezet, szoros kapcsolatban kell legyen a Nép-közösséggel.
2. hogy alulról felfelé legyen kiépítve és
3. hogy az igazgató-hatalom a központi vezető szerv kezébe legyen letéve.

A fentiek folyamánaképpen, szükségesnek tartottam kifejezetten kinyilvánítani, már maguk az alapszabályok által, hogy a szervezet: a Magyar Nép-közösség Gazdasági Szakosztálya, Ipari és Kereskedelmi Alosztályának kiépítése és így annak szervező része. Helyesnek találtam ezt, nemcsak azért, mert általános áramlat az erőik egységesítése, hanem különösen gyakorlati szempontból — a jogi szemléletviségek elismertetésénél — gondolom, kedvezőbb elbírálás alá fog esni, ha a létesítendő szervezet a mostani kormányzati rendszer közreműködése által életrehívott Nép-közösség egyik szervének kiépítéséért és mint teljesen különálló magyar társulás, fog szerepelni.

Az alulról felfelé való kiépítést úgy gondoltam, hogy minden olyan helységben, ahol legalább husz magyar iparos és kereskedő van, egy-egy helyi tagozat létesül, mely szabad csatlakozás alapján, magában foglalja az illető helység összes magyar iparosait és kereskedőit, valamint azok egyleteit vagy társulásait. A helyi tagozatok összesére kenezi az egyletet, melynek élén kolozsvári székhellyel, a tagozatok szenátusa áll, mint az egylet központi vezető szerve. A központi vezetőségnek hivatalból tagjai a tagozatok elnökei, főtitkárai és választmányaiak bizonyos száma.

Ami pedig az igazgató hatalomnak a központi részére való biztosítását illeti, elgondolásom szerint, a tagozatok által hozott minden fontosabb határozat, csak a központi előzetes jóváhagyása által nyer végrehajtó erőt. Így biztosítva van egyfelől az egylet egységes vezetése, másfelől pedig azon tény, hogy a tagozatok vezetőségének nagyrésze hivatalból tagja a központi vezetőségnek, teljes garanciát nyújt afelől, hogy a központi nem fog és nem tud önhatalmu lépéseket tenni.

A megalakulás gyakorlati megvalósítását illető elgondolásom az, hogy a szeptemberi előkészítő szilveszteri gyűlés végleges formába önti az alapsza-

bályokat és előkészíti az alakuló közgyűlés szükséges formáit. Az alakuló közgyűlésnek nem lesz más tárgya, mint a szükséges formák megválasztása és az első központi igazgatótanácsot megválasztani. Ez a tanács kinevezi vagy megválasztja az első tagozati elnököket (jövőben a tagozatok közgyűlése választja), akik az alapszabályok rendelkezései szerint megalakítják a tagozatokat. A tagozatok megalakulása után lesz összehívva az egylet első rendes közgyűlése, mely hivatalba lép, az első évi működés irányvonalait meghatározni.

Az első egyleti elnök: az alakuló közgyűlés választja, a Nép-közösség által kijelöltek közül. Jövőben, szabadon választja az egylet közgyűlése.

Az egylet legfőbb képviselői szerve, a kormány előtt, a Nép-közösségi kormánybiztos, aki a Nép-közösség Gazdasági Szakosztályának mindenkor elnöke. A kormánybiztos egyúttal az egylet legfőbb irányító és ellenőrző szerve. Ezen szerv részére, biztosítani kívántam — a legrosszabb lehetőségekre is elkészülve — a vétő jogot, azaz, azt az ellenkezési jogot, mely által bármely szabálytalan vagy az egylet létezését veszélyeztető akár tagozati, akár egyleti határozat végrehajtását megakadályozhatja. Ezen diszkrécionális jog rosszhiszemű gyakorlása esetére azonban, előírják az alapszabályok, a fegyelmi eljárást és büntetést.

A tagdíjakat illetően, azok mennyisége a tagok anyagi viszonyaihoz idomul és bennfoglaltatik, nemcsak az egyleti tagdíj és az egyleti hetilap előfizetési díja, de a Nép-közösségi tagdíj is; eképpen az egylet tagja, egyúttal a Magyar Nép-közösség tagja is és érdekeinek és igényeinek mindenben megfelelő újtságot is kap.

Minden tagozat kebelében egy-egy hitelszövetkezet, temetkezési segélypénztár, aggmenház, tanoncotthon, stb. létesül, úgy, hogy a fiatal iparos és kereskedő nemzedék, valamint az előregedett, vagy munkaképtelenné vált tagok meleg otthonra találjanak, életük folyamán olcsó hitelhez, haláluk után pedig özvegyeik és gyermekeik segélyhez jutnak. Nem beszélve székházak, könyvtárak, dalárdák és sportszakosztályok létesítéséről. Ez volna az egylet célja és az iparos és kereskedő társadalom kívánságainak netovábbja. Az első hallásra, talán hihetetlennek tűnik, pedig játszva megvalósítható, ha a magyar iparos és kereskedő társadalom megérti az idők szavát és egységesen tömörül az egyletben, mert az egység erőt jelent, az erő pedig mindent megvalósíthat.

Ami az egyletnek a céhekhez való viszonyát illeti, az alapszabályok kijelentik, hogy lévén szó, egy magánjogi, társadalmi, kulturális és gazdasági, tehát nem szakmai társulásról, az egylet és a céhek között, nem forog fenn sem érdek, sem jogi ellentét. Sőt, egymást kiegészítik. De, tekintve, hogy a céhek és tagjaik részére, a törvény által biztosított jogok, előnyök és kedvezmények, csak a céhek kereteiben nyerhetők el, kívánatos, hogy minden magyar iparos és kereskedő (de egyéb foglalkozásúak is), lépjenek be az illető céhekbe és biztosítsák saját maguk számára az arányszámuknak megfelelő képviselőket, mert nemcsak egyéni, de általános magyar érdek, hogy éljünk a törvényadta jogainkkal és azokat azonnal mielőtt alkalom nyílik, kihasználjuk, biztosítani és gyakorolni igyekezzünk minden magyar testvérünk. Enélkül nincsen alap a közbelépésre és a panaszosok — kik sok esetben saját maguk hanyagsága folytán válnak azokká — csak lehetetlen igényekkel terhelik a magyarság vezetőit.

Egyebekben, igyekeztem minél részletesebben kitérni, az alapszabályokban, minden fontosabb kérdésre, mert véleményem szerint — attól eltekintve, hogy az egylet külön törvényét képezik — az alapszabályok megalkotása vagy létezése nem a jóhiszemű, hanem éppen a rosszhiszemű, rendetlen és renitenskedő tagok miatt szükséges; ezekkel szemben viszont nincs az az alapszabály tervező, aki elég körültekintő tudjon lenni.

Igy tehát, köszönhető a Nép-közösség által meghonosított új szellemnek, rövid időn belül, az a magyar iparos és kereskedő társadalom, melyről nyugodtan elmondhatjuk, hogy népünk jóval önértékesebb, polgári kötelességeit minden szempontból nagyobb előszeretettel, áldozatkészséggel és ambícióval teljesítő rétege, mint — ne kiméljük magunkat — mi, az intellektuális, egy teljesen új vágyt kap, melyen aktív szereppel bekapcsolódhatik a közös magyar munkába és a magyar népközösségi élet fontos tényezője lehet.

A gyárak megváltoztatták eladási feltételeiket

A megváltozott időkre való tekintettel az iparvállalatok a kihitelezéseket vagy teljesen beszüntették, vagy a legrövidebbre korlátozták. Miután a nyersanyagok beszerzése érthetően megnehezedett, sőt sok szakmában egyenesen lehetetlenné vált, a gyárak elhatározása az érdekelt kereskedők között sem kellett különösebb feltűnést. A villamosági és rádió-iparban dolgozó gyárak most értesítették vevőköriüket, hogy a kihitelezéseket beszüntették. Eddig ebben a szakmában 90 naptól 10 hónapig tartó kihitelezést engedélyeztek.

Női KALAP ujdonságok

nagy választékban:

GIZI KALAPSZALON

ARAD, Horia-uca 2.

Elzárással és pénzbírsággal büntetik azokat, akik a légvédelmi kiképzésen nem vesznek részt

Megírtuk, hogy a március 6-án megjelent 55 számú hivatalos lapban közölt

légvédelmi törvény 11-ik szakasza évi 24. órai kiképző-tanfolyam hallgatására kötelezte az ország minden 7—60 év közötti polgárát.

A lég- és tengerészetiügyi minisztérium utasításai alapján a prefekturák és a város vezetései már összeállították programjukat, amelyek alapján már szeptemberben megkezdik a kiképző tanfolyamot.

Ezzel kapcsolatosan felhívták a lakosságot, hogy fogadja érdeklődéssel a kiképzést és minél nagyobb számban vegyenek részt a tanfolyamon. Ez mindenkinek saját érdeke is, annál is inkább, mert akiről a lég- és tengerészetiügyi minisztérium ellenőrző közvegy 1940 szeptember elején megállapítja, hogy az előírt 24 kiképzési órát nem hallgatta le, azt a törvény 68-ik szakasza értelmében

1—30 napig terjedhető elzárással és 500—2000

leltig terjedhető pénzbírsággal sújtják.

AZ ELSŐ KIKÉPZÉSI ÓRAK.

tárgya a következő lesz: Figyelmeztetik a lakosságot, hogy lakásaik belső világítását úgy oldják meg, hogy a lámpák fénycsője ne szűrődhesek ki az ajtókon és az ablakokon. Figyelmeztetik a lakosságot, hogy mindenki szerezzék be a kötelező gázmaszkot, amelynek milyenségét a hatóságok írják elő. Utasítások a gázálarok kezelésére vonatkozólag. Tudott dolgok, hogy egy kifogástalan gázmaszk is használhatatlanná válik, ha nem kezelik kellően, vagy ha nem úgy viselik, ahogy az előírások mutatják. Mindenki tartsa tehát be azokat a használati utasításokat, amelyek írásban a gázmaszkhoz vannak mellékelve.

Minden háztulajdonos köteles a hatóságok által előírt gáztámadás elleni fedezéket elkészíteni.

Ha valamely ingatlan nem rendelkezik ilyen fedezékekkel, a lakóknak tudniuk kell, hol van a legközelebbi búvóhely, ahová gáztámadás esetén menekülhetnek. A lakások padlásairól el kell szállítani az ott felhalmozott különböző tárgyakat,

minden padlást teljesen ki kell üríteni.

A padlásokon két centiméter magasságban homokot kell elszórni és homokot kell, ugyancsak a padláson, ládákban is elhelyezni, hogy szűk esetében azzal oltathassák el a gyújtóbombák által okozott tüzet.

HOGYAN KELL VISELKEDNI,

ha a légítámadást jelző készülékek megszólalnak? Ha a lakásban tartózkodunk, azonnal sötétséget kell csinálnunk, a függőnyt le kell eresztünk, ugyanígy a rollókat, spalettákat stb. be kell zárunk, ugyanígy a gázcsapot is. Ezek után a gázmaszkkal a legközelebbi eső menedékhelyre kell sietnünk. A fedezék ajtónyílását két nedves pokróccal kell betakarnunk, a nyílásokat pedig nedves rongydarabokkal. Az ajtókat erős karóval meg kell támasztani, az ablakokba pedig homokzsákokat helyezendő. A menedékhelyen csendben kell maradni, dohányozni nem szabad és enni is csak abban az esetben, ha annak

A légügyi minisztérium közleménye a gázálarok beszerzéséről

A légügyi és tengerészetiügyi minisztérium a következőket hozza a közönség tudomására:

A légügyi és tengerészetiügyi minisztériumhoz érkezett jelentések szerint különböző kiküldöttek le szállított áron gázálarokat ajánlanak föl, arra hivatkozva, hogy azokat a minisztérium jóváhagyta.

Hogy a kereskedelmi és ipari vállalatok és üzemek tévedésbe ne essenek, a légügyi és tengerészetiügyi minisztérium köz tudomására hozza, hogy az egyetlen jóváhagyott gázálar — mint a hivatalos lap január 30-iki, 24. számban közölt 267. sz. királyi dekrétumból is kiderül, az úgynevezett 35-ös modell, amelyet a királyi rendelet törvénynek megfelelő módon kell beszerezni és amely a teljes biztonságáról kezeskedik.

A légügyi és tengerészetiügyi minisztérium ezúttal egy, a nép számára készült gázálarot tanulmányoz, amelyről nem intézkedik a fentebb említett 267. számú királyi dekrétum.

Ez a gázálar kitűnő szolgálatot nyújt a közönség számára, amelynek az álar viselése közben nem kell dolgoznia. A 35-ös modell viszont a katonai gázálar, amelyet munkások és mindazok is használnak, akik tevékenységük a légi támadások idején nem tudják szüneteltetni.

A légügyi és tengerészetiügyi minisztérium, ugyancsak az érdeklő vállalatok tudomására hozza, hogy gázálar megrendeléseket a hadsereg védőanyaggyárában (Campul Măşilor Nr. 19. Bucureşti) is lehetnek,

feltétlenül szükségét érezzük. Szemünket nem szabad megtörölnünk és az óvóhelyet csak abban az esetben hagyhatjuk el, ha a támadás befejezését jelző készülék ismét megszólal. A család bátrabb tagjai siessenek a padlásra és ott várják el a gyújtóbombák által okozott tüzet. Ha valaki gáztámadás esetén messze van lakásától, siessen a rendőr által megjelölt legközelebbi óvóhelyre, tolatkodni azonban nem szabad és be kell tartani az előírásokat. Ha nem marad annyi idő, hogy gáztámadás idején a legközelebbi óvóhelyig jussunk, valamelyik épület fala mellé feküdjünk le és maradjunk csendben és mozdulatlanul, mert ha kiabálunk, pánik keletkezik. Majd vegyük fel gázmaszkunkat és nem szaladva, lehetőleg szél ellen menjünk el a legközelebbi óvóhelyig. Ha a gázmaszk nincsen nálunk, orrunk és szánk alá nedves ruhadarabot helyezünk és lehetőleg mi-

nél kevesebbszer vegyünk lélegzetet. Yperit gáztámadás esetén (mustárszag és zöldes-barnás foltok a szimptomák) bőrünket szappanos vízzel kell lemosnunk, majd mézsklor porral hintsük be magunkat. Ruhánkat forró vízben kell kifőzönni és tiszta levegőn megszáritanunk. Szemünket gyenge hipermangános vízzel mossuk meg. Igyunk meg egy pohár langyos vizet, amelybe egy kanálka szódabikarbónát tettünk. Végül siessünk a legközelebbi eső egészségügyi ellenőrző állomásra és vizsgáltságunk megmagunkat. Ha olyan gáztámadás ér, amelynek romlott széná-szaga van, nyugodtan kell maradnunk, amíg az orvos megérkezik, szánkát és orrunkat hipermangános oldattal mossuk meg.

AZ UCCAN MINDADDIG NEM SZABAD

JELENTKEZNÜNK,

amíg a támadás befejezését jelző készülékek nem szólalnak meg. Azután is kerüljük azokat a helyeket, ahová gázbombát dobott le az ellenség. Vízet ne igyunk és ételmiszert se vegyünk magunkhoz, más ruhát ne öltünk magunkra, mindaddig amíg az orvos tanácsát erre vonatkozólag ki nem kértük. Az óvóhelyeket és pincéket szellőztessük ki.

A legjobb védekezés a gáztámadás ellen azonban az, ha elhagyjuk a várost és a támadás idejére közeli falvakba, tanyákra, szőlőkbe menekülünk.

Az önálló kisipari szakmák céh-fiókjainak egész sora alakult meg Brassóban

A tagok felvétele és beiratása állandóan folyik.

Brassóban a szakmai céhekbe tömörült kézműves kisiparosok a Bucegi-tartományi központi céh szervezetek által elismert céh-fiókokat alakítottak és ezek működésüket meg is kezdték. Ezeknek a céh-fiók szervezetnek a működési területe Brassó városán kívül Brassó megye területére is kiterjed és minden fiók több kézműves foglalkozási ágát képviseli, így:

1.) Az ipari élelmészeti céh-fiók a kenyér és fehértüket, mészáros és henteseket, a makaróni és sajtkészítőket.

2.) A cukrász céh-fiókja a cukrász és pogácsásokat, a fagyalt és szikvízkészítőket és az ital-desztillálókat.

3.) A bőripari és lábbelikészítő céh-fiókja a cipész, csizmadia és bocskor készítőket, valamint a szíjgyártó, timár, nyerges és kezyűs mestereket.

4.) A textil és ruházati cikkek céh-fiókja a férfi-, női- és köpenykészítő szabókat, nőikalapkészítőket, kötélgyártó, posztószövő, takács, kötőárú készítő, zsinégkészítő, sapkakészítő, paplankészítő, kalapos, fehérműkészítő, művirágkészítő, gyapjúfésülő, paszományos, varga, himző, szűcs és szűrszabószűcs foglalkozásu mestereket.

5.) A borbély és fodrász céh-fiók a női és férfi fodrász, borbély és manikűrösöket.

6.) A feldolgozó ipari céh-fiókja az épület-, bútort- és furnirozóasztalosokat, kaptafakészítőket, kocsigyártókat, keretkészítőket, szék- és kosárfonókat, parkettázó, keféző, kerékgyártó, falépcsőkészítő, faszobrász, zsindey és szitakészítő, faesztergályos, kárpitos szakiparosokat.

Mind a hat fent felsorolt céh-fióknak saját maga köréből választott vezetősége van, melyben természetesen szerepel a magyar iparosok is helyet kaptak, saját maguk intézik ügyeiket, gyűléseiket pedig a volt Alsó-villa, Mitropolitul D. Filitti uccán 5 szám alatt, a Brassói Iparosok Temetkezési és Segélyező egyesülete székházának földszintjén levő helyiségében tartják.

Az említett vezetőségeknek az az álláspontja — s erre a jelen sorokkal is felhívják a kisiparos társadalom figyelmét —, hogy minden kisiparos, tekintet nélkül arra, hogy saját céhébe már belépési nyilatkozatot adott-e vagy nem, feltétlenül igyekezzék a saját érdekében megejteni a végleges beiratkozást. Ezt annál is inkább, mert csak a fentebb felsorolt céh-fiókok vezetői, mint elismert céhvezetők képviselhetik az illető céh iparos tagjainak érdekeit. Aki valamelyik céhnek nem tagja, ilyenemű hathatós támogatásban nem részesülhet.

A fent nevezett épületben a megalakult fenti hat céh-fióknak rendes irodája van, ahol a felek hétköznapiakon 8—1 óráig tartandó hivatalos órák alatt hozzáértő hivatalnokok részéről minden ipari ügyben felvilágosításokat, szaksterü tanácsokat és védelmet nyerhetnek. A beiratkozásokat nem csupán az irodában, hanem az illető céh-fiók al-elnökeinél csakugy meg lehet ejteni, akár közvetítő személyek által is, vagy akár levélben közölt értesítés útján.

**Megsemmisítette a tábla
Dés város kéményseprési
szabályrendeletét.**

A közelmúltban mondott határozatot a közigazgatási tábla özvegy Bruzer Ferencné dési kéményseprőmester ügyében. Özvegy Bruzer Ferencné Dés város kéményseprési szabályrendeletét támadta meg, amely az özvegy szerzett jogainak gyakorlásától megfosztotta és helyébe új kéményseprőmestert nevezett ki. A közigazgatási tábla helyet adott panaszának, megsemmisítette a kéményseprési szabályrendeletet és az új kéményseprőmester kinevezését és kimondotta, hogy szerzett jogok gyakorlásától senkit sem lehet megfosztani.

Megkezdtek Aradon a vendégipari helyiségek, élelmiszerkereskedések, munkahelyek egészségügyi ellenőrzését

Marinescu tábornok, egészségügyi miniszter, néhány nappal ezelőtt kelt szigorú egészségügyi körrendelete, amely kiváltképpen az élelmiszerkereskedelem ellenőrzésére vonatkozik, megérkezett Aradra és végrehajtására az intézkedések megtörténtek. A kerületi orvosok utasítást kaptak, hogy helyszíni szemléket tartsanak a körzetükhöz tartozó éttermekben, kávéházakban, korcsmákban, cukrászdákban, élelmiszerkereskedésekben, élelmi cikkeket feldolgozó műhelyekben, illetve minden munkahelyen, hogy

az egészségügyi rendszabályok tiszteletben tartását ellenőrizzék. Különös figyelmet szentelnek az élelmiszeriparban dolgozó alkalmazottak testápolásának, az élelmiszerek szállítási körülményeik (élelmet csakis tiszta papírba lehet csomagolni!) Felülvizsgálják a fürdőket is és a medencéknél ügyelni kell arra, hogy minden személy részére 3 négyzetméter vízterület álljon rendelkezésre. Az általános ellenőrzéssel áll összefüggésben az is, hogy valamennyi városi kut vizét vegyelemzésnek vetik alá.

Harc a kereskedőknél és iparosoknál folytatott gyűjtések ellen

Az ajánlólevelek vagy az igazolványokra adott láttamozások nem azt jelentik, hogy aki előtt felmutatják azokat, az tartozik a kért pénzt odaadni, hanem mindössze azt mutatják, hogy az illető személyek okmányokkal igazolni tudták, hogy nem szélhámosok. De az is meglehet, hogy az ajánlólevelek, vagy láttamozások csak annak köszönhetik létüket, hogy az illető hivatalfőnök nem tudott másképp szabadulni egy hosszú látogatástól, vagy nem tudott másként kitérni valamilyen erős közbenjárás elől. Aki ilyen ajánlóleveleket, vagy láttamozásokat kiad, nem szándékozik ezzel a kereskedők vagy iparosok vagyona felett rendelkezni s egyáltalán nem sértődik meg, ha azok, akik előtt fel fogják használni, nem veszik majd figyelembe.

Minthogy igen sok visszaélés történik a „hazafias” vagy más „nemes” célok érdekében történő gyűjtések körül, a kereskedők és iparosok valahányszor vagy nem látják tisztán a gyűjtés célját, vagy nincsenek meggyőződve a cél hasznosságáról, vagy nincs bizalmuk a jelentkezőkhöz, vagy bármilyen más okuk van a kérést visszautasítani,

kérjük az illetőktől a kereskedelmi és iparkamara ajánlólevelét.

A kamara a legelkiismeretesebben fogja megvizsgálni a hasonló természetű kéréseket és szűkebb körben fog eljárni az ajánlólevelek kiadása körül.

Senki se féljen visszautasítani az ilyen kérégeket, akik a munkával szerzett pénzt el akarják vinni! Senki se riadjon vissza attól, hogy feljelentse azokat, akik eltérnek ezektől az utasításoktól, akárkiről is lenne szó. Erkölcsei és hazafiasági bizonyítványok kiadására nem méltók azok, akik zsarolásokat követnek el.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ismételt felhívja az összes aradvárosi és megyei kereskedők és iparosok figyelmét arra, hogy

nem köteles adakozni semmilyen gyűjtésre, mely előttük ismeretlen vagy őket nem érdeklő célokra történik. Nem kötelesek figyelemre méltatni az ilyen természetű pénzkéréseket, akár könyv-, kép-, vagy jegyvásárlásról, hirdapok, vagy folyóiratok előfizetéséről, akár szakmabeli szervezetekbe való belépéséről vagy bármilyen más kérdésről volna szó. Akkor sem kell adniok, ha az illetők hatóságilag láttamozott igazolványokat mutatnának fel, vagy ha közhivatalnokok jelentkeznének ilyen természetű kérésekkel, akiknek tilos nyomást gyakorolniok és segédkezniök a pénzkérők munkájában.

Le akarnak állani a csiki fűrészfűrészek.

Több alkalommal ismertettük, hogy a csiki fakitermelők és kereskedők hónapok óta csak kivitelre dolgoznak. Angol, német és más cégek nagyobb megrendeléseket adtak fel, a kötések pontos teljesítése igénybe vette az összes kínálatos lehetőségeket, úgy, hogy a fakitermelő és értékesítő észre sem vette, hogy a belföldi piacnak cséplés után sem kell fűrészelt, vagy faragott áru. A szeptember elsején bekövetkezett háborús légkör egy csapásra a fakivitel is megakadályozta és a kötések gyors egymásutánban mondták fel a külföldi cégek. A lehívások és szállítások teljesen megállottak. Az üzemek legnagyobb része azzal a gondolattal foglalkozik, hogy egyelőre szüneteltetni fogja a munkát. A pár héttel ezelőtt még lázasan erdő után kutatók is teljesen megcsendesedtek. Ehhez hasonló nyomasztó csönd nem volt az elmúlt világháború óta a csiki fapiacson

LELEKJELENLET.

A vasuti bakter vizsgálják és a vizsgálóbizottság elnöke megkérdi:
— Mit csinál, ha egy vonat jön balról?
— Kezembe veszem a piros zászlót és a balkezemben tartva, megállok a bakterház előtt.
— Nagyon jól van. Én mit csinál, ha jobbról jön egyvonat?
— Kezembe veszem a piros zászlót és a jobb kezemben tartva, megállok a bakterház előtt.
— Nagyon helyes. De most mondja meg, mit csinál, ha jobbról is, balról is jön egy vonat?
A bakter elgondolkozik egy kicsit, aztán így szól:
— Ha balról is, jobbról is jön egy vonat, akkor bekidől az asszonyom: „Guera ki, Marcsa, mert amitőta ezen a gyönyörű világon vagy, nem lát-tál még ilyen karambólt.”

A pénzügyminisztérium elutasította azt a kérést, hogy még harmincegy foglalkozási ágra terjesszék ki a fizikai munkás megjelölését

A pénzügyminisztérium tudvalevőleg a személyzeti adó fizetésénél bizonyos kedvezményeket biztosít a fizikai munkásoknak. A minisztérium az új adótörvény megjelenése után táblázatot állított össze arról, hogy kik tekinthetők fizikai munkásoknak és kik nem.

Virgil Molin, a munkakamarák szövetségének elnöke a közelmúltban emlékirattal fordult a pénzügyminiszterhez, akitől azt kérte, hogy még harmincegy foglalkozási ágat folytató alkalmazottat minősítsenek fizikai munkásnak. Az emlékiratban rávilágított arra, hogy ezek szintén fizikai munkát végeznek és nem lenne méltányos, hogy ne élvezhessék a törvény által biztosított adókedvezményeket. Emlékiratában több

bek között felsorolta az órákat, mozigépészeket, sofőröket, pincéreket, irodai altiszteket is.

A munkakamarák most leiratot kaptak a munkakamarák szövetségétől, amely közölte, hogy a pénzügyminisztérium a kérést elutasította és rávilágított arra, hogy a pénzügyi törvények nem lehetnek mindenben összhangban a munkaügyi törvényekkel, mert adóügyi szempontból sokszor más tényezők alapján bírálják el a felmerülő kérdéseket. A fentemlített foglalkozások esetében a fizikai munkás megjelölést nem alkalmazhatták részben azért, mert ezek a foglalkozások jelentős előképzettséget és tanulmányokat igényelnek, másrészt pedig a foglalkozások egy részének gyakorlása inkább szellemi, mint fizikai munkában merül ki.

Románia helyzete a külföldi import csökkenése esetén

Csak a fém-, villamossági és keramiai ipar nem fejlődött ki az önellátásra

A nemzetközi események hatása alatt az európai államok jórésze kisebb-nagyobb mértékben kezdik elzárni a határaikat és emiatt kénytelenek külföldi kereskedelmi forgalmukat megszakítani és önerejükre berendezkedni. Ezzel a helyzettel foglalkozik az „Universul” legutóbbi száma és megállapítja, hogy az új helyzet miatt

a nyersanyagok termelése mindenütt a belföldi szükséglet legnélkülözhetetlenebb szükségleteinek keretei közé fog szorulni

és az ártermelést is előrelátásból óvatosan és kiszámítottan kell majd megszervezni. Romániára vonatkoztatva az „Universul” azt írja, hogy bármilyen

belföldi termék pazarlása, vagy meggondolatlan felhasználása súlyos következményekkel járhat, mert nem lehet tudni, hogy mikor tisztul fel újra a nemzetközi helyzet és a most megszakadt kereskedelmi kapcsolatokat mikor állítják majd vissza a természetes vágányokra. Az ország szerencséjére az utolsó husz év alatt olyan ipar alakult ki az állam és a fogyasztótömegek áldozataival, amely ezekben a nehéz időkben biztosítani tudja az országnak majdnem minden szükségletét. Az „Universul” adatokat is hoz, amelyek szerint az élelmiszeri és faipari termelése nemcsak kielégíti, de meg is haladja a belföldi szükségletet (103 százalék), a bőripar teljesen fedezi ma is a fogyasztást (99.9 százalék), a textilipar is majdnem ugyanolyan arányban (95.4 százalék). Magas termelési fokot mutat fel (97.6 százalék) az építőanyagok ipara, a vegyipar (beleértve a petroleumipart is: 92.1 százalék), valamint a papír és nyomdai ipar (91.6 százalék). Romániának csak három olyan iparága van, amely nem fedezi eléggé a belföldi szükségletet. Ez a három iparág a villamossági ipar (85.1 százalék), a keramiai ipar (40.7 százalék) és a fémipar (60 százalék). Ezeknek az iparágaknak a fejlődését a nyersanyagok hiánya hátráltatja, amennyiben az elektrotechnikai ipar 26 százalékát és a vasipar a 30 százalékát külföldről kénytelen beszerezni. Hasonlóképpen az elégtelen gyapottermesztés miatt a textiliparban is 80 százalékban a külföldi nyersanyagokkal van függőviszonyban. Mindamellett szükség esetén Románia nyugodtan támaszkodhat önerejére és akkor is, ha újabb sorompók emelkednének a határokon, a belföldi fogyasztás nem fog komolyabb hiányt szenvedni.

PARBESZÉD A TENGHEREN.

A rettenetesen hánykolódó hajó fedélzetén halálapátdán imbolyog Kriz ide-oda.

Szembejőm vele Krax s így szól:
— Ah, Kriz ur, bizonyára a hold feljöttét várja.
— A hold feljöttét, — mondja Krax, — nem, holdat, nem ettem.

IGY IS LEHET.

— Milyen jó szinben vagy.
— Na igen, a nyaralás...
— Jól nyaraltál?
— Nem én, a feleségem

A szabadságidőre adott kártérítés nem esik személyzeti adó alá

Az alkalmazottak szabadságidejének megváltásával felmerül a kérdés, hogy az ily címen kifizetett összegek fizetési adó alá esnek-e vagy sem?

Ismeretes, hogy amennyiben a munkaadó, indokolt esetben, ezen szabadságot az alkalmazottnak engedélyezni nem tudná, úgy a fenti illetményt kétszeresen, mint kártérítést tartozik fizetni.

Adóügyi szempontból az a kérdés merül fel, hogy a kártérítés fizetési adó alá esik-e vagy sem. A fizetések után járó adó alanyját a folytatódólagos szolgálat teljesítéséért járó illetmények képezik, már pedig nem lehet fizetésnek minősíteni azt az összeget, melyet a munkaadó a szabadság elmaradásáért, a fizetésen felül, alkalmazottnak kártérítésként fizet. Alátámasztja ezen álláspontunkat két Kőzn. Pénzügyi Bizottsági döntvény (M. Of. 55—932.), melyek megállapítják, hogy az alkalmazott elbocsátása alkalmával, felmondási idejére járó fizetést meghaladólag eszközölt minden további kifizetés kártérítésnek tekintendő és mint ilyen, adó alá nem vonható.

HU DE ROSSZI

Ezt a párbeszédet lestük el az utcán:
— Láttam a feleségedet Hú, de szép.
— Tévedsz, szép, de nem hú.

Temesvári órásmester feltűnéseltető találmánya.

Erdekes gépet szerkesztett Temesváron egy órásmester. A román származású órásmester és aranyműves Ioan Sabadus, megalkotta a világ legkisebb elektromotorját. Az aranyból készített motor akkora lehet, mint egy huszleves negyedrésze, vagyis mint egy jó nagy légy és egy zseblámpa elemmel összekötve, kitűnően működik. Az órásmester találmánya iránt nagy az érdeklődés.

CSAK KIMÉLETESEN.

— Hallom, hogy a Köcsög jól bebóvította magát a házasságával.
Nekem mondja? Az én lányomat vette el.

KÖZÖS SORS.

Pinty és Ponty, két utazó, összetalálkoznak a Pest felé menő vonaton.
— Na — kérdi Pinty, — csinált valamit?
— Igen, — feleli Ponty — sikerült remek új üzleti összeköttetéseket szereznem.
— Összposz, mint én, — mondja lehanggoltan Pinty — én se kerestem egy bűdös vasat sem.

A keresett értékeknek a per folyamán történő lezárítása nem változtat a bíróság illetékességén

Ifj. Chirila Ioan székudvari lakos keresetet indított unokahuga, Chirila Domnita és ennek férje ellen. A keresetben ifj. Chirila Ioan kifejtette, hogy édesapja, id. Chirila Ioan időközben elhunyt, 1937-ben eladott 30 ezer leierért egy ingatlant Chirila Domnitának és férjének. A felperes ebben a keresetben az adásvételi szerződés megsemmisítését kérte azon a címen, hogy a vétel megkötésekor apja nem volt épelméjű. A per értékét 47 ezer leiben állapította meg. A per felvételi tárgyalás alkalmával a felperes az eredeti keresetet úgy módosította, hogy a főkérelmet, vagyis a szerződés megsemmisítését fenn tartja, ugyanakkor pedig a per értékét 150 ezer leiben jelölte meg. Az alperesek jogi képviselője a kereset módosítása alkalmával pergátló kifogást jelentett be azon az alapon, hogy mivel a per értékét a felperes 150 ezer leire emelte fel, az ügy nem tartozik többé a járásbíróshoz, hanem a törvényszékhez. A pergátló kifogás ügyében a járásbíró a döntés nyolc nappal elhalasztotta. Az említett nyolc nap alatt a felperes újabb beadvánnyal fordult a járásbíróshoz, és közölte, hogy eltekint a szerződés megsemmisítésétől és csupán a köteles részként követelt 30 ezer lei megítélését kéri, vagyis a per értékét 30 ezer leire szálítja le. Ennek a beadványnak figyelembevételével a járásbíró a pergátló kifogást elutasította, majd áttért az ügy érdemi tárgyalására és az alpereseket a 30 ezer lei megfizetésére kötelezte. Az ítélet ellen az alperesek fellebbezést jelentettek be a törvényszékhez és újból az említett pergátló kifogást jelentették be. A törvényszék a pergátló kifogásnak helyt adott, a pert megszüntette és kimondta, hogy az ügy a törvényszék hatáskörébe tartozik, tehát azt ott kell megindítani. Az ítélet ellen felfolyamodásnak van helye.

Feloszlik a kereskedelmi testületek erdélyi szövetsége?

Az Erdélyi és Bánati Kereskedelmi Testületek Szövetsége, amely Arad központtal működik, közgyűlést meghívott küldött szét taggyűléseikhez. Az említett Szövetség sorsával kapcsolatban ismétellen közöltük, hogy anyagi nehézségekre való tekintettel felmerült a Szövetség feloszlásának terve. Ezeket a terveket annak idején azért vették le a napirendről, mert azt remélték, hogy a taggyűlések esetleg nagyobb anyagi erőfeszítéseket tudnak tenni és biztosítani tudják nemcsak a Szövetség névleges fennmaradását, hanem annak tényleges működését is. A meghívóból arra lehet következtetni, hogy most ismét előtérbe került a feloszlás terve. A szövetségi közgyűlést október elsején délelőtt 11 órára hívták össze. Abban az esetben, ha a taggyűlések nem képviseltetik magukat határozatképes számban, a közgyűlést október 15-re halasztják. A közgyűlést délelőtt 10 órakor választmányi gyűlés előzi meg. A feloszlást az is valószínűvé teszi, hogy néhány hónappal ezelőtt Temesvár székhellyel megalakult a Bánati Kereskedelmi Testületek Szövetsége, amely azt a célt tűzte maga elé, hogy a temesi székhely körzetébe tartozó kereskedelmi egyesületeket egyesítse. Ebbe a szövetségbe több kereskedelmi érdekképviselő belépett ami által az a helyzet állott elő, hogy a Bánság területén tulajdonképpen két szövetség foglalta össze a kereskedelmi egyesületeket.

Ruszkabányán megszűnt az utolsó ipari vállalkozás

Ruszkabányán a háború előtt virágzó ipar volt és különböző gyárakban a munkások százai találtak meg biztos kenyerüket. Idővel azonban a gazdasági válság következtében egymásután szűntek meg az ipari vállalkozások és évek óta már csak egyetlen gyár működött, amely mezőgazdasági szerszámok készítésével foglalkozott. Most ez a gyár is hivatkozással arra, hogy már hosszabb ideje ráfizetéssel dolgozott, bezárta kapuit és valamennyi munkását elbocsátotta. Ruszkabányán a lakosság száma kétezerkét-száz lélek. A férfiak mind gyári és ipari munkások. A kenyér nélkül maradt munkások a munkügyi felügyelőséghez fordultak azzal a kérelemmel, hogy őket temesvári gyárakban helyezze el.

Német szakértői jelentés a román altalaj feltárható kincseiről

Az ércek minden fajában nagy kiaknázási lehetőségeket állapítottak meg

A román-német gazdasági szerződés kapcsán a német gazdasági geológusok beható megállapítás tárgyává tették azt, hogy milyen talajkincsek találhatók itt, milyen mértékben voltak azok eddig kiaknázva. Az erre vonatkozó jelentésből emeljük ki a következőket:

A Romániában eddig vagy egyáltalában nem, vagy csak elégtelenül kiaknázott talajkincsek jelentősége kitűnik az alábbiakból. Itt csak azokat az altalaj kincseket soroljuk fel, amelyek kivitele ércek, vagy hutatermékek alakjában német szempontból számításba jönnek.

Az ólom és cink

lelőhelyeik nincsenek eléggé feltárva, az ércmenyiség egészen határozatlan. Ismert lelőhelyek a bánsági hegyekben és két erdélyi aranyterületen vannak. Cinkércék Bukovinában. 1931-ig a cinkérc kitermelése majdnem semmi. 1932-ben 32.000 tonna, 1938-ban 58.400 tonna. Ólomtermelés 1936-ban 6 tonna, cink 4.2 tonna. Az ólomkitermelés ma nagyjából fedi a belső szükségletet, a cinktermelés erre sem elég. Ennélfogva cinkérc és cink kivitele tilos, behozatal van ezekből. 1937-ben 150.000 tonnánál több volt a behozatal, nagyjából Lengyelországból.

Higany

az erdélyi érchegységben és Erdély keleti hegyeiben van, azonban a lelőhelyek alig vannak még felkutatva. 1925-ben volt a legmagasabb termelés,

Új postai értékek kerültek forgalomba

A posta vezérigazgatósága közli, hogy új postai értékeket hozott forgalomba, és pedig: bélyegkönyveket, fizetett válaszú levelezőlapokat és különleges borítékokat, amelyek repülőgéppel küldhető levelezésnél használhatók fel, külön díj fizetése nélkül. A bélyegkönyvecské különböző névértékű postabélyegeket tartalmaz, amelyek bármilyen postai küldeményre felhasználhatók. A bélyegek kis méretűek, egy-egy füzetben 30—40 darab van. Könnyű a zsebben hordani, használati utasításuk megtalálható a könyvecskében. A füzetben egyenként magáncégek reklám-hirdetése is vannak. A könyvecské ára kevesebb, mint amennyi értékű bélyeget tartalmaz. A repülő levelezéshez használható borítékok ára több, mint a rajtuk lévő bélyeg értéke. Beszerezhetők a postahivataloknál és a dohánytözsdekben. Ezekbe a borítékokba nem tehető más papírra írott levél, mint arra, amely a borítékhoz tartozik. Ha ezt az utasítást nem tartják be, a levelet nem repülőgéppel, hanem rendes úton küldik. A jövőben külön díjazás nélkül csupán azokat a leveleket továbbítják repülőpostán, amelyek ilyen különleges borítékban lesznek. A fizetett válaszú postai levelezőlap ára mindössze 7 lei, bár azt a szerepet tölti be, mint két külön levelezőlap, a melyeknek 8 lei lenne az ára.

A csomagok feladásánál a posta új rendszert valósít meg óvadékkal és feladási lajstrommal

Az utóbbi napokban a postacsomagok feladásával kapcsolatban több cég fordult panaszszal a Kereskedők Egyesületéhez amiatt, hogy a postahivatalok szeptember elsejével kezdődőleg új rendszert akarnak életbe léptetni a csomagok feladásánál, amely szerint szeriában feladott postacsomagoknál (három csomagon felül)

a felvett 10.000 lei óvadék letétbe helyezéséről és egy feladási lajstrom beszerzéséről teszik függővé.

Ezzel kapcsolatban az egyesület utánajárt a kérdésnek és a központi postahivatal vezetőjével történt megbeszélés alapján megállapította, hogy a panaszos cégek helytelenül értelmezték a posta intézkedését. Nevezetesen a csomagok feladása nincsen függővé téve se óvadék letétbe helyezéséről, sem feladási lajstrom használatától. Ilyen lajstrom beszerzése teljesen a kereskedők tetszésére van bízva s ez érdekükben is áll, mert azzal az előnnyel jár, hogy az eddigi feladási jegyzékeket feleslegessé teszi s helyettesíti azokat. Azáltal, hogy a cég odahaza töltheti ki az összes iratokat, sőt a feladási vényet is, a feladás rendkívüli módon meggyorsul és leegyszerűsített. Ami az óvadékot illeti az a kiadott nyomtatványon biztosítására szolgál, melyeket a posta ezen óvadék letétele ellenében szolgáltat ki a feleknek. Valószínű, hogy a 10.000 lei összeg a posta hivatalos lapjába

3560 kilogram, évek óta egy mázsát sem tesz ki az eredmény.

Kromércék

a bánsági hegyek déli részeiben gazdagon találhatók és forgalmi szempontból kedvezően fekszenek a Duna közelében. Tízmillió tonnára becsülhető itt a rendelkezésre álló mennyiség, s Bukovinában is van még fel nem tárt lelőhely. A bánsági kromérc kromoxyd tartalma 38—52 százalék. Ez idő szerint nincs kihasználva.

Mangán

az ismert helyeken mintegy 9 millió tonna áll rendelkezésre és pedig a Bánságban 1.5 millió, Erdélyben félmillió, Moldovában 5.5 millió, Bukovinában 1.5 millió tonna. A mangántartalom 36—46 százalék. A kitermelés lassu emelkedést mutat, de még jelentéktelen. 1938-ban 68.200 tonna volt. Az érc majdnem kizárólag Lengyelországba és Németországba megy.

Bauxit

legismertebb medencéje a bihari hegyekben van, körülbelül 26 millió tonna. Románai egész érckészletét több milliárdra lehet becsülni.

Alluminiumoxyd

tartalma 60—72 százalék. A kibányászás 1936. óta évente állandóan 10—11.000 tonna közt van és kivitel céljára szolgál.

Pyrit

lelőhelyei részben még nincsenek felkutatva, de az ismert készletek legalább 9 millió tonnát tesznek ki. Észak-Dobrudzsában a Duna közelében fekszik kedvező találat, amely 35 százalék rézet tartalmaz. Erdély északi részében van a másik ismert terület, amelynek érce 50—52 százalék ként, 42—48 százalék vasat tartalmaz, 0.15 százalék arzént és helyenként 67 gram ezüstöt tonnánként. 1926-ban 42 tonnát, 1934-ben 4000 tonnát, 1938-ban 11.205 tonnát termeltek ki.

Antimonércet

Erdélyben igen sokfelé lehet találni. Ez idő szerint nincs bányászás, utóljára 1927-ben bányásztak 9 tonnát.

Bismut

a bihari hegyekben van. A háború után újra csak 1934-ben kezdtek bányászni és 1938-ban az egész kifejtés 150 tonna érc volt. Az olvasztásnál molyb-dánt kapni mellékterményként.

Grafitból

Karánsebes környékén nagy érctelepek vannak 5—10 százalék grafit tartalommal. A regátban 48—69 százalék grafit tartalmu érc található. Kitermelés általában nincs.

Vannak még jelentős, de majdnem teljesen feltáratlan borostyán, csillám, aragonit, alabástrom, alluminium, földszurok, földviasz és talkum leletek. A német-román együttműködésnek tehát bőséges munka kínálkozik a föld gazdag kincseinek a felhasználására.

becsúszott sajtóhiba csupán, mert az egyidejűleg kiadott sürgönyutasítás

az óvadék összege gyanánt csak 1000 lei összeget jelöl meg.

Egyébként ezt a kérdést a posta még a mai napon tisztázni fogja a postavezérigazgatóság táján és valószínű, hogy az itteni gazdasági élet a sajtóhibából eredő riadalom helyett, egy hasznos és helyes újításban fog a posta részéről a csomagfeladással kapcsolatban részesülni.

Csak a székhelyen kell befizetni a részvénytársaságok cégkönyvi bejegyzési illetékét

Az április 1. törvény a bélyegtörvény 4. szak. 3. paragrafusát úgy módosította, hogy a részvénytársaságoknál előforduló minden mozzanat cégkönyvi bejegyzésénél 270—10.000 lei illeték fizetendő. Mivel a nagyobb társaságok cégjegyzésre és egyéb viszonyaira vonatkozó adatok a fiókokra nézve az illetékes kereskedelmi és iparkamaráknál is bevezetendő, felmerült az aggodalom, hogy ezeknek minden fiókra nézve meg kell fizetni a díjat. A megfelelő megkeresésre a bélyegjövődéki igazgatóság határozatot hozott, hogy csak a székhelyen kell az illetéket befizetni, a fiókok pedig a megfelelő kamaráknál igazolják a befizetést és erre a célra a székhelyre nézve illetékes kamara bizonyítványt fog kiadni.

A céhek életének fejlesztését szolgálja az új törvénytervezet

Minden szakma országos összefoglaló szervvel fog bírni, a szakmák egyesülése a nemzeti tanács. Megmaradnak a kamarák és a szabadegyesületek

Jelentettük, hogy a törvényhozás bizottságai-ban megkezdődött a szakmai céhek és szakkamarák szervezési javaslatának a tárgyalása. A törvényho-zás mai gyorsasága mellett számítani lehet rá, hogy a javaslat rövidesen törvénnyé válik. Ez a törvény tovább építése az alkalmazottak, munkások és kézművesek már kialakított szakmai céhrendszerének. Abból az egységes alapfogalomból indul ki, amely a Frontnak, mint egyetlen politikai párt megalaki-tása óta az egész társadalomnak a szakmai társulá-sok egységebe foglalását tűzte ki célul és a váz-szásoknál már érvényesült is, amikor külön-külön t-űsületben voltak egyesítve a mezőgazdák, a munká-sok, az intellektuálisok, a kereskedők és iparosok.

A tervezet törvény címe: a céhek elismerés-éről, a céhek nemzeti tanácsának megalkotásáról és a szakmai kamarák szervezéséről. Célul jelöli ki egyik oldalán a szakmai együtvé tartozásból eredő összetartozási érzés elmélyítését, másik oldalán

a szakmákon belül az értékes és a vezetésre hi-vatolt elemek kiválasztását.

A javaslat elgondolásai sok tekintetben följé-kerednek meglévő és egyelőre legalább tovább is fennmaradó intézményeknek. Így elsősorban a szak-kamarák helyzete esik lényeges új intézmények be-folyása alá, azután a szakmai magántársulások, a szabad egyesületek jogai és kötelességei változnak meg. A tervezet szerint fennmaradnak ugyan a ka-marák és fennmaradnak mint létező egyesületek az elismert jogi személyiséggel bíró szabadszervezeti egyesületek is, de ezeknek a területeit átfonják az új intézmények és a foglalkozás hivatalos képvisé-lése.

a különböző tanácsokban hivatalból helyet fon-laló tagok kijelölése,

választási jelölések, kollektív szerződések, közös ér-dekek képviselése a hatóságok és a bíróság előtt az új intézmények feladata lesz.

Ezek az új szervezetek alsó fokon kormányzó-ságokként alakulnának meg. Minden kormányzóság székhelyén minden szakmai foglalkozás, külön egy-egy céhhé alakul, amelynek az egyes városokban helyi fiókjai lehetnek. Az alkalmazottak céhének legalább 30 alapító mellett az érdekeltek legalább

egy tízede szükséges a megalakuláshoz. A kereske-dők és iparosok, a nagy és kisgazdák, az intellektu-álisok céhének 30 személy már megalkothatja a cé-het. Azonban egy kormányzóság területén csak egy ilyen alakulat nyerhet elismerést, amelyik ezt el-érte, az a szakma törvényes képviselője lesz. Nem kötelező a belépés a céhekbe, ahogy pl. a kamarák-ba törvény szerint kötelező a belépés. A céhekhez fűződő jogokat azonban csak a bent levő tagok ut-ján lehet gyakorolni.

A kormányzóságok minden egyes céh kategóriá-já, tehát minden foglalkozási ág egymás mellett működő céhei, országosan Uniókba szervezkedhet-nek, Bucuresti székhellyel. Ahányféle céh csak ala-kul, annyi Unió is lesz. Mindezeknek

az egysége foglalkozása és irányítása pedig a Cé-hek Nemzeti Tanácsa kezébe kerül.

Ez az intézmény a miniszterelnökség mellett alakul meg, elnöke mindig a miniszterelnök. A tervezet szerint tehát egy kormányzóságokban külön-külön megalakuló céhek, mint az országos Uniók is mind, elküldött szakmai ágak egymás mellett

működő csoportok lennének és egységre, a közös ér-dekek összefogására és kiegyenlítésére csak a mi-niszterelnök irányítása alatt álló nemzeti tanácsbar jutnak a részletek.

Mint hogy tehát így az alsó fokon a céhek a kormányzóság székhelyén levő központ irányítása alatt lesznek és mindegyik csak a maga kiha-sított foglalkozásának a hozzátartozóiból áll, — a nagyobb helyeken meglévő helyi egyesületek, ame-lyek az összes céhekben megoszó szaktársakat együtt tartják és a helyi közös érdekeket átfogóbban kép-viselhetik, továbbra is fennmaradhatnak. De míg a céhek a munkaügyi miniszter felügyelete alatt tör-vény alapján létező jogi személyek,

a szabad egyesületek a jogi személyekről szóló magánjogi törvények alapján fognak élni

és működni a törvényszékek és a szakminisztériumok felügyelete alatt.

A kamarák, a kereskedelmi, a mezőgazdasági és a munkakamarák a tervezet szerint fennmaradnak, a szakmai érdekek megyei hivatalai lennének, or-szágos Uniójainak megmarad, illetve most megal-a kul, ahol nincs. De tekintettel arra, hogy az ország-igazgatás a kormányzóságokban folyik és a céhek a kormányzóságokhoz vannak kötve, a megyei hivatal-lá alakuló kamaráknak viszont kormányzósági egy-éségek nem lesznek, a fővárosban pedig

a céhek Uniója és a Nemzeti Tanács kerül a kormányzattal közelebbi vonatkozásokba,

egyelőre átláthatatlan, hová alakul a kétféle össze-fonódó intézménycsoportoknak a működési tere.

Cégbejegyzésre alarják kötelezni a nagyváradai szabóiparosokat

A napokban a nagyváradai kereskedelmi és iparkamara egyik közege több szabóiparos mű-helyében kihágási jegyzőkönyvet vett fel amiatt mert ezeknek a szabómestereknek nincs ipariga-zolványuk. A kamara közege a szabómesterek tiltakozásával szemben hivatkozott a kereskedel-mi és iparkamarák szövetségének átiratára, a melynek értelmében azok a szabóiparosok, akik-nek nyílt üzletük és valamilyes szövetkészletük van, kereskedőknek tekintendők és kötelesek cé-geiket bejegyeztetni. A jegyzőkönyvek alapján

kiróható bírság ellen az iparosnak joga van fel-lebbezni, bizonyos is, hogy fellebbezése ered-ménnyel jár, de ahhoz, hogy fellebbezzon, létét-be kell tennie a kirótt bírság összegét, amely eb-ben az esetben minimum tízezer lei. Ez az ösz-szeg pedig manapság nem minden kisiparosnál he-ver a ládafiában. Emellett az összeg mellett elenyészőnek látszik, de a kisiparosokra mégis számottevő megterhelést jelent az ügyvédi és bélyegköltség a védekezésnél és az eljárásnál, a mig letétjét visszakapja. A nagyváradai szabó-iparosok körében nagy elkeseredést váltott ki ez az eljárás és a céhek útján kívánják elejét ven-ni annak, hogy ezek az esetek a jövőben meg-ismétlődjenek.

Hivatkoznak arra, hogy a törvény értelmé-ben az az iparos, ki tagja a munkakamarának, nem lehet tagja a kereskedelmi és iparkamará-nak. Sőt erre vonatkozólag van felsőbbégi dön-tés is, amelyet éppen a nagyváradai ítélőtábla hozott 1938. év július 13-án 484. szám alatt. Ha tehát az iparos tagja a kereskedelmi kama-rának, nem lehet tagja a munkakamarának és így nem folytathatja iparát, de viszont eladhat-ja szövetét. Ha pedig a munkakamara tagja, nem lehet tagja a kereskedelmi és iparkamará-nak és akkor folytathatja iparát, de nem ad-hat fizetlefe ruhájához szövetet. Hivatkoznak a szabóiparosok arra is, hogy a cipész ad a láb-belihez bőrt, a mázó ad a munkájához festéket, az asztalos faanyagot és a kádár üzletfele sem szerezheti be külön a megrendelt hordóhoz szük-séges dongát. Az, hogy a szabó az általa raktá-ron tartott szövetből készít ruhát, még nem je-lenti, hogy kereskedőnek is tekintendő. Ez csak abban az esetben állana fenn, ha úgy adna el ruhaanyagot, ha azt nem ő készítené el.

Mikor kell külön adóvallomást tenniük a vállalati fiókoknak?

Pénzbírsággal sújtják azokat a fiókokat, amelyek 1938-ban nem tettek adóvallomást.

Nagyfontosságú adókérdésben hirdet ítéle-tet a napokban a kolozsvári törvényszék, amely-nek azt kell eldöntenie, hogy a vállalati fiókok-nak milyen körülmények között kell adóvallo-mást tenniük és külön adóznok. Az ügy nagy horderejét igazolja az a tény is, hogy a tárgya-lásra a pénzügyminisztérium külön leküldte az egyik bucurestli jogtanácsosát. A kérdés lénye-ge a következő:

A Bayer-készítmények forgalomba hozata-lára Bucurestiben külön vállalat működik Ro-migefa néven, amely Erdély részére Kolozsvá-ron fiókot tart fenn. A fiók működését 1938. ja-nuár 2-án kezdte meg. Mult év július 3-án meg-jelent a fióknál Ciugudeanu Ovidiu pénzügyi el-lenőr és miután megállapította, hogy a fiók nem adott be adóvallomást, két kihágási jegyzőköny-vet vett fel. Az egyikben megállapította, hogy a fiók az 1938. január-március hónapokra nem tett adóvallomást és emiatt a fiók forgalmának tíz százalékára becsült haszon után adót és pénzbírságot rótt ki. A másik kihágási jegyző-könyv arra hivatkozik, hogy a fiók az 1938—89. évre sem tett adóvallomást és emiatt további nagyszámú bírságot szabott ki. A Romigefa fiókjának a teljes kirótt összeget lététbe kellett helyeznie, hogy a kihágási jegyzőkönyv ellen fellebbezhessen.

A most megtartott fellebbezési tárgyaláson a fiók képvisletében dr. Ionel Pop ügyvéd a kö-vetkezőkre hivatkozott: A vállalati fiókok 1938. április 1-én nem adóztak külön. Ezen a napon életbelépett az adótörvény módosítása, amely úgy intézkedik, hogy az újonnan felállított fió-kok kötelesek külön adózni és adóvallomást ten-ni. Ennek megfelelően a Romigefa fiókjá az 1938. év első negyedében nem volt külön adókö-teles, 1938. április elsejével szintén nem volt kö-telezhető adóvallomás benyújtására, mivel nem a módosító törvény életbelépte után állították fel a fiókot.

A Romigefa álláspontja szerint tehát az 1938. április elseje előtt fennállott fiókok adója továbbra is a központ adójában foglaltatik.

Igen érdekes a fellebbezés mási kindoka is: A Romigefa fiókjának 1937. első negyedévi adó-ját úgy állapította meg Ciugudeanu ellenőr, hogy 1938. március havának forgalmát bizonyos adatok alapján összeállította és ezt hárommal megszorozta. Az így megállapított adót négysze-resen számítva és a törvényes emeléssel ellátva, átvittelezte az 1938—39. évre. A Romigefa ezzel szemben arra hivatkozik, hogy mivel a fiók kü-lön könyvvezetést nem folytat, adóját összeha-sonlítás után kellett volna megállapítani, mivel egyetlen hónap forgalma alapján nem lehet egy vállalat egész évi üzletmenetére következtetni.

A kincstár ügyvédje ezzel szemben azt v-tatta, hogy a vállalati fiókok már 1938. április elsejétől külön adót kell fizessenek és adóvallo-mást kell tenniük.

A nagy feltűnést keltett ügyben a napokban hirdet ítéletet a törvényszék.

GRÜNWALD Testvérek
Oradea

üzleti görredőny és esslingeni ablakredőnygyár.
Képviseli: WELBER VILMOS, ARAD, Barittu
uoca 17. — Telefon: 2738. (Curila)

Elsőrendű
saját órajavitó
műhelyemben
olcsó árak! **Farkas óras-mester**
Str. Eminescu 15.

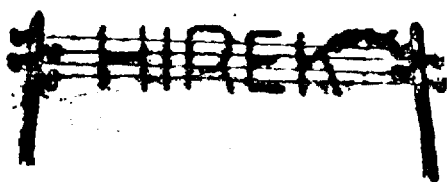
AGENOR

Agenor gróf fia, az ifjabb Agenor, fogot ta-nul és az apja gyakran intéz hozzá jogi szakkérdé-seket.

— Mond, kéhlek, —kérdi tőle egyik alkalom-mal — mi a büntetése annak, aki először követ el rablógyilkosságot?

— Felakasztják.

— És aki másodszor, kéhlek?

AZ IPAROS

Megjelenik minden második pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félre 500 lei. Iparosoknak egész évre 800 lei, félre 150 lei, negyedévre 75 lei.

Redacţia şi administraţia — Szerkesztőség és Működés — Redaction and Administration:

Hirdetések négyzetcentiméterre 6 lei. Éves köteteknél árcsökkentés.

Arad, Căminul Industrieşilor — Iparos Otthon. Breda Braşianu 18.

Megszilárdult a bányai tüzfapiac

A bányai fatereskedők az utóbbi napokban jelentős mennyiségű megrendeléseket kaptak átlagos minőségű tüzfára. A megrendelők kevés kivétellel magánok, illetve magánkézben levő ipari és kereskedelmi vállalatok, mert a hatósági intézmények zöme az idén is a CAPS-tól szerzi be tüzfazükségletét. A tüzifa ára egyébként szilárd és a növekvő kereslet miatt némi áremelkedésre is lehet számítani. Jelenleg a következő tüzfafarag alakultak ki: ab Temesvár: bükkfa 7900 lei, cserfa 8650 lei, kőfés cser 9000 lei, tölgy 8400 lei, gyertyánfa 9000 lei vagononként. Az épületfa iránt ugyancsak növekedett a kereslet, ami a középítkezések megindulásának tulajdonítható. A vállalkozók tartanak az épületfa árának további emelkedésétől és ezért nagyobb tételeket kötnek le előre, a későbbi építkezések számára is. Különösen deszkaáruk iránt nyilvánul meg nagyobb kereslet, de

butorgyárak is jelentős mennyiségű anyagot vásárolnak tartálékoldás céljaira.

— Uj munkásnegyed épül Bucurestiben. A munkaügyi minisztérium nagyszabású tervet dolgozott ki arra nézve, hogy az ország különböző városaiban, főleg az ipari központokban erőteljes középítkezésekkel siet a lakáshiány enyhítésére. Ennek a tervnek a valóra váltását a kormány már a tavaly megkezdette és a fővárosban külön uccasorokat építtetett és adott át olcsó bérek mellett a munkás-családoknak. A munkaügyi minisztérium ezt a célkitűzését a jövőben is szem előtt akarja tartani. A minisztérium most megvásárolta Jaques Iaroslavici bucuresti ingatlanának egy részét 13 és fél millió leiért. Az ingatlan 201 ezer négyzetméter kiterjedésű. Ugyanekkor elővételi jogot biztosított magának a minisztérium a megvásárolt ingatlan mellett lévő 100 ezer négyzetméter kiterjedésű területre. A kormányvannak az a célja, hogy a megvásárolt telkeken külön városrészt építtet „Lakók parkja” néven. Az új bérházakat főleg munkáslakások céljaira készítik.

— HARMINCMILLIÓ LEI ERTEKŰ TEXTILÁRUT VÁSÁROL A PÉNZÜGYMINISZTERIUM. A minisztériumnak a megtartott árlejtések eredményeképpen 15 millió 432.804 lei értékű káki posztó és 14 millió 431.996 lei értékű vászon beszerzésére adott felhatalmazást a pénzügyminisztériumnak. A posztószállításban a Buhusi, a Fabrica Textilă Dorobantului, a Noua Fabrică de Postav Azuga, az Intreprinderile S. Fildermann, Herbert Roth et Co., Nagydisznód, Transilvania I. Groment et Fii S. A. és a Wilhelm Scherg et Cie cégek vesznek részt. A vásznat és a vászonárut az Industria de Bumbac S. A., a Tesătoria Ilfov, a Tesătoria Sf. Anton, a Tesătoria Fratii Brănescu, a Tesătoria fosta Drăghiceanu, Tesătoria H. Klinger és a Cooperativa Sănătatea szállítja.

— A szesz eladási számlák repülőbélyegjelle. Még a tavasszal történt, hogy a színerváraljai szesz- és élesztőgyárban megjelent Iordan felügyelő, s a vizsgálat során megállapította, hogy az ötven kilónál kisebb szesz-mennyiségek eladásáról kiállított számlákon a cég nem rögzítette a repülőbélyegjelleket, illetve nem ragasztotta fel a számlákra a bélyegyet, hanem az összegeket havonta fizették be a pénzügyigazgatóságon. Az inspektor emiatt kihágási jegyzőkönyvet vett fel és a céget 130.000 lei bírsággal sújtotta. A cég a kihágási jegyzőkönyv ellen a szatmári törvényszéken fellebbezést adott be s azzal érvelt, hogy a repülőbélyegjellek ilyenképpen való befizetésére nézve a szesz-szindikátus a pénzügyminisztériummal megállapodást kötött és így kihágásról nem lehet szó. A törvényszék a védekezést nem fogadta el, megállapítva, hogy a minisztérium nem adhat ki a szesz-törvénnyel ellentétes rendelkezést, illetve az ily rendelkezés érvénytelen. A törvényszék döntése ellen a cég a nagyváradi táblához felfolyamodást jelentett be. A tábla a felfolyamodásnak helyt adott.

A vendéglők tiz naponként előre kötelesek befizetni a zeneadót

A Romániai Sportszövetségek Egyesülete jelentést tett a pénzügyminisztériumnak arról, hogy egyes pénzügyigazgatóságok nem hajtják be az úgynevezett színházi és artisztikai taxát a sportlátványosságok után, azzal az indoklással, hogy a látványossági adóról szóló törvény 7. szakasza ezt a taxát megszüntette.

Ez az értelmezés azonban teljesen téves, minthogy az érvényben lévő látványossági adótörvény nem helyezte hatályon kívül az 1937. szeptember 29-én megjelent 3343. számú törvényrendeletet, amely a színházi taxáról szól.

Ennek alapján a pénzügyminiszter most rendeletet adott ki, amelynek értelmében minden sportlátványosság után a látványossági adón kívül be kell hajtani a színházi és artisztikai taxát is és pedig személyenként 2 leit. Ezt a taxát be kell utalni a Romániai Sportszövetségek

tegyesülete javára a Fondul Taxei Teatrului Artistice 968. számú átutalási számlájára.

Ugyancsak a látványossági adóval kapcsolatban a pénzügyminiszter egy másik rendeletet is kiadott, amely a következőképpen szól:

A látványossági adóról szóló törvény 72. szakasza előírja, hogy a látványossági adót az zenés fogyasztási helyiségek 10 naponként előre tartoznak befizetni.

E határidők egységesítése céljából a pénzügyigazgatóságok előterjesztésére kimondatta, hogy ezeknek a tiznapos határidőknek egyezniük kell a hónaponkénti úgynevezett dekádokkal, vagyis a zeneadót minden hónap 10-én, 20-án s a hónap utolsó napján kell előre befizetni a következő tiznapos dekádra. Dekád ugyanis a hónap beosztása szerint tiznapos határidőt jelent, az első dekád a hónap 10-én, a második dekád a hónap 20-án, az utolsó dekád a hónap utolsó napján jár le.

Abból a célból, hogy az adókötelesek az új fizetési lejáratokhoz egységesen tudjanak alkalmazkodni, a pénzügyminiszter rendelete szerint a legközelebb fizetendő összeget csak a dekád végéig terjedő időre kell beutalni, még akkor is, ha a legutóbbi fizetéstől számítva még tiz nap nem járt volna le. A következő fizetéseknél azután ettől a naptól kezdve már be kell tartani az előírt tiznapos határidőket.

ARISZTID.

Agenor észreveszi a klubban, hogy Arisztid valami miatt szörnyen mérgelődik.

— Mondd, kéhlek, — kérdezi tőle — miért bosszankodsz?

— Képzeld csak ezt a mérget, kéhlek, — feleli Arisztid — elvesztettem a szemüvegemet és addig nem bírom megkeresni, kéhlek, míg meg nem találom.

Italmérések külön engedély nélkül forgalomba hozhatják a mustot

A szeszmonopol tájékoztató rendelkezése a pénzügyigazgatóságokhoz.

A szeszmonopol vezérigazgatósága a szőlővédelmi törvény 30. szakasza értelmében közzétette a pénzügyigazgatóságokhoz a must forgalombahozataláról. Az említett tör-

vény 30. szakaszának megfelelően a bor, a sörpálinka forgalomba hozható anélkül, hogy a pénzügyi közegek bármilyen formájára lenne szükség.

A fenti rendelkezés közli a pénzügyigazgatóságokkal, hogy az 1939. évi szőlőtermésműből származó must bármilyen italmérésben, kocsmában, vendéglőben, stb. forgalomba hozható anélkül, hogy az italmérési engedély tulajdonosa külön engedélyt igényelne erre a szeszmonopoltól, vagy a kivetési pénzügyigazgatóságtól. Hasonlóképpen forgalomba hozható a must olyan helyeken is, ahol a mustot nem a helyszínen fogyasztják el, mint például a vegyeskereskedések, ezek esetében azonban a kivetési pénzügyigazgatóság külön engedélyre is szükség van. A vegyeskereskedésekben a must a fenti engedély alapján poharazva is kimeríthető, a szesz italokat azonban csak továbbra is zárt palackokban lehet forgalomba hozni.

Azok a termelők, akiknek poharazásra is van engedélyjük, a mustot minden külön engedély nélkül kimeríthetik, míg a többi termelő csak abban az esetben, ha arra külön engedélyt kérnek a pénzügyigazgatóságtól. A szőlészeti szindikátusok ugyancsak kimeríthetnek mustot, de csak a szindikátusi székhelyen és külön pénzügyi engedély alapján. Azok a szőlőtermelők, akik nem akarják a mustot kicsinyben eladni és a kiskereskedőket szolgálják ki, a nagybani eladást csak a termelés helyén végezhetik a szeszmonopollal szembe fordított törvény 167. és 213. szakasza értelmében.

A must eladására vonatkozó, fent ismertetett engedélyeket minden illeték nélkül adják ki és azok csak a jelenlegi időnyre érvényesek.

A szeszmonopollal szembe fordított törvény 118. szakasza értelmében azok a szőlőtulajdonosok, akik mustot vagy szőlőt nem a termelési helyen hoznak forgalomba, kötelesek az eladott mennyiségről jelentést tenni a községi előljáróságoknak.

Minden egyes szállítmány alkalmával meg kell tenni a fent említett bejelentést. Ezeket a bejelentéseket számontartják a bormennyiségek megállapítása alkalmával.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyező Csoportja.

Directiunea Grupului de Ajutor de Inmormintare a Industrieşilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restaurant cu cotizaţie lor, să achite restanţele în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-ului 14 şi 15 din statutele constituite lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedază între timp, nu se poate acorda ajutorul.

Cotizaţiunile sunt scadente după următorii membri decedati:

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja igazgatósága ezúton közli a tagjaival, hogy a halálzási járulékok a következő sorozatokig esedékesek:

In Grupa I. Csoportban: S. I. Iosif Serb József 1033. s. I. Rudolf Zircher Rudolfné 1034. s. I. Gheorghe Revilák Györgyné 1035. v. I. Antonia Szabó Antalné 1036.

In Grupa II. Csoportban: v. I. Ladislau Gvárfás Lászlóné 1084. v. I. Marc Hirschfeld Márkné 1085. s. I. Ilie Gligoriu Ilésné 1086 sor-

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja

Directiunea Grupului de Ajutor de Inmormintare a Industrieşilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restaurant cu cotizaţie lor, să achite restanţele în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-ului 14 şi 15 din statutele constituite lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedază între timp, nu se poate acorda ajutorul.

Cotizaţiunile sunt scadente după următorii membri decedati:

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja igazgatósága ezúton közli a tagjaival, akik halálzási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa A. Csoportban: 1123 Horváth Károly, 1124 özv. Pálkás Lajosné, 1125 Tulhász Pál, 1126 Krehász Józsefné, 1127 özv. Szepessy Istvánné.

In Grupa B. Csoportban: 1080 Lovas Istvánné, 1081 Didák Isván, 1082 özv. Hegedűs Péterné.